

68

ΓΑΛΑΤΕΙΑΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

ΤΑ
ΚΑΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΡΙΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ

Τῶν Δημοτικῶν Σχολείων

Ἐνεκρίθη διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος
1928—1929 καὶ ἐξῆς

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΦΩΚΙΩΝΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

15 Ὁδὸς Πραξιτέλους 15

1928

Christina Papadopolian
7/7/930

67

ΓΑΛΑΤΕΙΑΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

ΤΑ ΚΑΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΡΙΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Ἐνεκρίθη διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1928—1929 καὶ ἑξῆς

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΦΩΚΙΩΝΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

15 ΟΔΟΣ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 15

1928

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1928

Ἀριθ. (Πρωτ. 54153
(Διεκπ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὴν Δ)δα Γαλάτειαν Καζαντζάκη

Γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι τὸ συμφώνως τῷ νόμῳ 2678 ὑποβληθὲν πρὸς κρίσιν εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἐπιτροπὴν ὑμέτερον βιβλίον «*Τὰ Καλὰ Μαθήματα*» (Ἀναγνωστικὸν διὰ τὴν γ' τάξιν), ἐνεκρίθη καὶ ὅτι ἡ τιμὴ αὐτοῦ ἐκανονίσθη κατὰ τὰ ἐν τῇ συνημμένῃ ἀποφάσει ἡμῶν ὀριζόμενα

Ὁ Ὑπουργὸς

Ὅλα τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουσι τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἐκδότη

1. Τὸ φθινόπωρον.

Τὸ φθινόπωρον εἶνε μία τῶν τερπνῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους. Τὸ φθινόπωρον ἀρχίζει ἀπὸ τῆς 10ης Σεπτεμβρίου καὶ λήγει τὴν 8ην Δεκεμβρίου, δηλαδὴ διαρκεῖ τρεῖς μῆνας.

Κατὰ τὸ φθινόπωρον ὁ ἥλιος εἶνε ἀρκετὰ θερμός, αἱ δὲ ἡμέραι καὶ αἱ νύκτες κατ' ἀρχὰς μὲν εἶνε ἴσαι, βραδύτερον ὅμως αἱ μὲν ἡμέραι γίνονται βραχύτεραι, αἱ δὲ νύκτες μακρότεραι. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον πολλάκις ὁ οὐρανὸς καλύπτεται ὑπὸ νεφῶν, πίπτει βροχὴ καὶ ὁ ἀήρ γίνεται ὑπόψυχρος.

Ἡ χελιδὼν, ἡ ἀηδὼν, ὁ κορυδαλός, ὁ κόσσυφος καὶ τὰ ἄλλα ἀποδημητικὰ πτηνὰ, ἀφίνουσι πλέον τὰς φωλεὰς τῶν καὶ μεταβαίνουν εἰς θερμότερας χώρας.

Τὰ φύλλα τῆς συκῆς, τῆς μηλέας, τῆς καρυᾶς καὶ τῶν ἄλλων φυλλοβόλων δένδρων βαθμηδὸν μαραίνονται καὶ πίπτουσιν, εἰς δὲ τοὺς κήπους, τοὺς ἀγρούς καὶ τοὺς λειμῶνας οὐδὲν ἄνθος εὐωδιάζει, οὐδὲν πράσινον φύλλον στολίζει αὐτούς. Πανταχοῦ ἡ γῆ ἀπεκδύεται τὴν καταπράσινον στολὴν τῆς καὶ ἐτοιμάζεται τρόπον τινὰ νὰ κοιμηθῇ διὰ ν' ἀναλάβῃ νέας δυνάμεις.

Κατὰ τὸ φθινόπωρον ὁ γεωργὸς σπείρει τὸν σῖτον καὶ τὴν κριθήν, ὁ κηπουρὸς συλλέγει τὰ μῆλα, τὰ κυδῶνια, τὰ ροδάκινα καὶ τὰς ἄλλας ὁπάρας· ὁ δὲ ἄμπελουργὸς τρυγεῖ τὴν ἄμπελον καὶ ἐκ τῶν σταφυλῶν

αὐτῆς κατασκευάζει τὸ γλεῦκος, τὸ ὁποῖον μετὰ ταῦτα γίνεται οἶνος.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθινοπώρου ἀνοίγουσι καὶ τὰ σχολεῖα τὰς θύρας των, οἱ δὲ μαθηταὶ προσέρχονται διὰ νὰ ἀκούσωσι νέα μαθήματα. Πόσον χαίρουν οἱ ἐπιμελεῖς, διότι προβιβάζονται εἰς ἀνωτέρας τάξεις. Πόσον δὲ λυποῦνται οἱ ἀμελεῖς καὶ ἀπρόσεκτοι, διότι μένουσι καὶ πάλιν εἰς τὴν ἰδίαν τάξιν.

2. Τὸ φθινόπωρον.

Τὸ βουρχωμένο σύννεφο τὸν οὐρανὸν μαυρίζει
φιλή, φιλή ἀρχίνησε βροχή νὰ ψιχαλίζῃ
εἶνε ἡ φύσις ποῦ θρηνηῖ.

Τὰ δάκρυά της εἶν' αὐτὰ, ὅπου πικροσταλάζουν
Τὰ σύννεφα, ὅπου βογκοῦν καὶ βαρυαναστενάζουν
εἶν' ἡ θλιμμένη της φωνή.

Καὶ τὸ ξερὸ ἐβράχχηκε τῆς ἐρημιᾶς ποτάμι
ἀκοῦς τί κρότον τὸ νερὸν μέσ' τὰ χαλίκια κάμνει
βλέπεις τὸν ἄσπρον τοῦ ἀφρόν.

Σταῖς λυγαριαῖς ἀνάμεσα ἦταν πουλιὰ κρυμμένα
τὸν κρότον μόλις ἄκουσαν, ἐφύγαν τρομαγμένα
μ' ἓνα τους πέταγμα ἐλαφρόν.

ὦ ! δότε υἱοὶ τῶν πλουσίων
ὦ ! δότε τοὺς ἄρτον καὶ πῦρ·
ἀρκεῖ ἓν μόνον σας ψυχεῖον
καὶ εἷς τοῦ πυρός σας σπινθῆρ.

Ἡ τύχη πολλὰ μεταβάλλει
τίς οἶδε ! μὴ ἔλθῃ χειμὼν,
καθ' ὃν νὰ σὰς δίδῃ χεῖρ ἄλλῃ
ὥς τόρα ἡ χεῖρ δίδ' ἡμῶν.

3. Ἡ Πρωτοχρονιά.

Ἡ πρώτη Ἰανουαρίου εἶνε καὶ ἡ πρώτη τοῦ νέου ἔτους. Ἡ παραμονὴ καὶ ἡ πρώτη τοῦ ἔτους εἶνε ἡμέραι χαρᾶς, εὐτυχίας καὶ μεγάλης εὐθυμίας.

Τὴν παραμονὴν μάλιστα πάντες εὐρίσκονται εἰς κίνησιν· ἄνδρες, γυναῖκες καὶ μικροί, πάντες μεταβαίνουσιν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὰ διάφορα ἐμπορικὰ καταστήματα ὅπως ἀγοράσωσι πράγματα, τὰ ὅποια δίδουσιν ὡς δῶρα πρὸς τοὺς οἰκείους καὶ φίλους. Ἄλλος ἀγοράζει κούκλαν διὰ τὴν μικρὰν κόρην του· ἄλλος σφαῖραν διὰ τὸν υἱόν του, ἄλλος μελανοδοχεῖον, ἢ λαιμοδέτην ἢ ἡμερολόγιον, ἀθύρματα καὶ ἄλλοι ἄλλα.

Ἡ μήτηρ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐτοιμάζει τὴν βασιλόπητταν, ἐν τῇ ὁποίᾳ κρύπτει τὸ ἀργυροῦν νόμισμα ὅπερ θεωρεῖται ὡς σημεῖον εὐτυχίας εἰς ἐκεῖνον, ὅστις τὸ εὐρίσκει. Τὴν πρώτην τοῦ ἔτους ἐορτάζεται καὶ ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Ὁ ἅγιος Βασίλειος ἦτο σοφὸς ἱεράρχης καὶ μέγας διδάσκαλος τῆς ἐκκλησίας. Πάλτες οἱ Χριστιανοὶ μεταβαίνουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἵνα ἀκούσωσι τὴν θεῖαν λειτουργίαν.

Μετὰ τὴν λειτουργίαν οἱ ἄνθρωποι ἐπισκέπτονται τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους εὐχόμενοι εἰς αὐτοὺς, ὅπως διέλθωσι τὸ νέον ἔτος ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐτυχίᾳ.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν, καθ' ἣν πάντες χαίρουσι, δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν καὶ τοὺς ὑπερέτας τῆς οἰκίας ἢ τοῦ σχολείου ἢ τοῦ καταστήματος ἡμῶν.

Πρέπει νὰ δεικνύωμεν τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀγάπην μας

δίδοντας αὐτοῖς δῶρα ἀναλόγως τῶν δυνάμεων μας, διότι θὰ ἦτο πολὺ σκληρὸν μόνον αὐτοὶ νὰ λυπῶνται, ὅτε πάντες οἱ ἄλλοι χαίρουσιν.

4. Ἡ ὑγίεια.

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἀπολαύσῃ τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου τούτου μὲ εὐχαρίστησιν, νὰ χαρῇ τὴν ζωὴν του καὶ νὰ εἶνε χρήσιμος καὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, πρέπει νὰ φροντίξῃ νὰ ἔχῃ τὸν ἑαυτὸν του εἰς καλὴν ὑγίαν, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ εἶνε εὐτυχὴς καὶ χρήσιμος, ὅταν δὲν εἶνε ὑγιής.

Πᾶς ἄνθρωπος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πρέπει νὰ ἔχῃ ἕν ἔργον· οὐδεὶς πρέπει νὰ μένῃ ἀργός· ἀλλ' οὐδὲν ἔργον δύναται νὰ γίνη, ὅπως πρέπει, ἂν τὸ σῶμα καὶ ὁ νοῦς δὲν εὐρίσκωνται εἰς καλὴν ὑγίαν.

Καθὼς δὲ διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ζήσωμεν ἔχομεν ἀνάγκην τροφῆς καὶ ἀέρος, οὕτω διὰ νὰ φυλάξωμεν τὸν ἑαυτὸν μας ἐν καλῇ ὑγείᾳ, ἡ τροφή τὴν ὁποίαν τρώγομεν πρέπει νὰ εἶνε κατάλληλος, καὶ ὁ ἀήρ, τὸν ὁποῖον ἀναπνέομεν πρέπει νὰ εἶνε καθαρός, πρέπει δὲ καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα καθαροὶ καὶ ἐγκρατεῖς καὶ νὰ γυμνάζωμεν τὸ σῶμά μας τακτικῶς. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἀρρωστοῦσι καὶ ἀποθνήσκουσιν ἀδίκως, διότι δὲν γνωρίζουσι νὰ περιποιῶνται τὸ σῶμά των καὶ νὰ προλαμβάνωσι τὰς ἀσθενείας.

Πολλάκις ἡ ἀσθένεια τοῦ ἐνὸς δύναται νὰ μεταδοθῇ καὶ εἰς ἄλλους, ἐὰν δὲν γνωρίζωσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ προφυλάττῳνται ἀπὸ τὰ μιάσματα. Ὅταν ἀρ-

ρωστίησιν δὲν ὑποφέρει μόνον ὁ ἴδιος, ἀλλὰ καὶ προξενεῖ πολλοὺς κόπους καὶ μεγάλην ἀνησυχίαν καὶ εἰς ἐκείνους μετὰ τῶν ὁποίων ζῇ, βάλλει δὲ αὐτοὺς καὶ εἰς ἔξοδα καὶ τοὺς ἐμποδίζει ἀπὸ τὰς ἐργασίας των. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ προσπαθῶμεν νὰ προλαμβάνωμεν τὰς ἀσθενείας, ὅσον ἐξαργυρᾶται ἐξ ἡμῶν.

**Β. Πῶς μανθάνει εἰς πτωχὸς ἐργάτης,
πόσον ἀξίζει ἡ ὑγίεια.**

Μίαν φορὰν πτωχὸς τις ἐργάτης ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς πόλεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ εἰργάζετο εἰς τὸ χωρίον του διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα.

Καθ' ὁδὸν ἐστάθη κουρασμένος εἰς τινα σταθμὸν καὶ ἐζήτησεν ἄρτον, ἐλαίαν καὶ ποτήριον ὕδατος.

Ἦτο πολὺ κουρασμένος, ὅχι μόνον διότι πεζὸς ὠδοιπόρει ἀλλὰ καὶ δυσηρεστημένος ἀκόμη, ἐπειδὴ δὲν εἶχε τὰ μέσα νὰ φάγῃ καλύτερόν τι φαγητόν.

Μόλις ἤρχισε νὰ τρώγῃ, ἦλθε καὶ ἐστάθμευσεν ἐκεῖ πλησίον πολυτελὲς αὐτοκίνητον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκετο εἰς μόνον ἄνθρωπος πλουσίως ἐνδεδυμένος μετὰ τοῦ ὑπηρέτου του.

Ὁ ὑπηρέτης διέταξε τὸν ξενοδόχον νὰ φέρῃ εἰς τὸν κύριόν του διάφορα φαγητὰ καὶ μίαν φιάλην οἴνου τοῦ Βορδῶ.

Ὁ ὑπηρέτης τοῦ ξενοδοχείου ἔφερεν ἔπειτα τὰ διαταχθέντα ἐπὶ ἀργυροῦ δίσκου.

Ὁ πτωχὸς ἐργάτης βλέπων ταῦτα ἀνεστέναξε βαθέως καὶ παραπονούμενος εἶπεν:

«Αχ! Νὰ ἤμην καὶ ἐγὼ πλούσιος! Ζωὴ εἶνε ἡ ἰδική μου;»

Ὁ πλούσιος ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἐργάτην.

«Ἐπιθυμεῖς νὰ ἀνταλλάξῃς τὴν θέσιν σου μὲ τὴν ἰδικήν μου;»

Ὁ πτωχὸς ἐργάτης ἀπήντησε χωρὶς νὰ σκεφθῇ πολὺ.

«Ἀστειεύεσθε, κύριε; ἂν ἀγαπᾶτε, ἀμέσως ἀνταλλάσσομεν.»

Ὁ πλούσιος διέταξε τὸν ὑπηρέτην του νὰ τὸν ἀνεγείρῃ ἀπὸ τὴν ἅμαξαν.

Θεέ μου! εἰς ποίαν κατὰστασιν ἦτο! Οἱ πόδες του ἦσαν ἰσχυροὶ καὶ παραλυτικοὶ καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ σταθῇ ἐπ' αὐτῶν.

Ἐνῶ ὁ ὑπηρέτης του τὸν ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας του ὡς μικρὸν παιδίον, ὁ ἅμαξήλατος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δύο δεκανίκια, ἐπὶ τῶν ὁποίων τρέμων ὁ πλούσιος ἐστηρίχθη καὶ μόλις ἠδύνατο νὰ σταθῇ. Ἡρώτησε τότε τὸν ἐργάτην— «Αἶ! τί λέγεις, ἀνταλλάσσομεν ὅ,τι ἔχεις μὲ ὅ,τι ἔχω;»

—«Ὁχι, μὰ τὴν ἀλήθειαν!» ἀπήντησε ὁ πτωχὸς ἐργάτης ἐκπληκτος. Οἱ ὑγιεῖς πόδες μου εἶνε προτιμότεροι ἀπὸ χιλίους πόδας ἵππων. Προτιμῶ νὰ τρώγω μόνον ξηρὸν ἄρτον καὶ νὰ ἔχω τὴν ὑγείαν μου παρὰ νὰ τρώγω πολυποίκιλα φαγητὰ καὶ νὰ μὲ φέρωσιν ἄλλοι ὡς μικρὸν παιδίον».

—Ἔχεις δίκαιον» εἶπεν ὁ πλούσιος. «Ἐὰν ἠδύνα-

σο νά μοι δώσης τὴν ὑγίειάν μου, θά σοι ἐχάριζον ὅλα τὰ πλούτη μου.»

—«Ποτέ μου δὲν τὸ ἐσκέφθην,» εἶπεν ὁ πτωχός, «ὅτι ἔχω τὸν μεγαλύτερον θησαυρὸν τοῦ κόσμου. Προ-
τήτερα ἐβλασφήμησα. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ.

Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ καὶ εἰς σὲ τὴν ὑγίειαν.» «Εὐχα-
ριστῶ» εἶπεν ὁ πλούσιος.

Ὁ ἐργάτης ἐπλήρωσε τὸ λιτὸν πρόγευμά του, ἀ-
πεχαιρέτισε τὸν πλούσιον ἐὺχαριστήσας αὐτὸν διὰ τὸ σπου-
δαῖον μάθημα, τὸ ὁποῖον ἔλαβε παρ' αὐτοῦ καὶ ἀνε-
χώρησεν.

Εἰς τὸ χωρίον του τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν θεϊὰν
λειτουργίαν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον τῆς ἐκκλησίας διη-
γήθη τ' ἀνωτέρω εἰς τοὺς συγχωρίους του.

6. Τὶ πρέπει νὰ κάμνωσι τὰ παιδία διὰ τὴν ὑγίειάν των

Πλύνετε καθ' ἐκάστην τὸ πρόσωπον, τὸν λαιμὸν
καὶ τὸ στῆθος δι' ὕδατος ἀφθόνου καὶ σάπωνος.

Κόπτετε τὴν κόμην τακτικῶς. Πλύνετε αὐτὴν δι' ὕδα-
τος καὶ σάπωνος, σπογγίζετε δ' ἔπειτα τελείως. Κτενί-
ζεσθε δις καὶ τρις τῆς ἡμέρας.

Δις τοῦλάχιστον τῆς ἐβδομάδος πλύνετε τοὺς πό-
δας δι' ὕδατος ἀφθόνου καὶ σάπωνος.

Καθαρίζετε καθ' ἐκάστην διὰ τῆς ψήκτρας τὰ φο-
ρέματα καὶ τὰ ὑποδήματα.

Μὴ διατηρῇτε ποτε ἀκάθαρτον τὸ ῥινόμακτρον ἐν
τῷ θυλακίῳ.

Μὴ νομίζῃς ὅτι εἶσαι καθαρὸς, ἂν πλύῃς τὸ πρό-
σωπον καὶ τὰς χεῖρας· καὶ τότε εἶσαι ἀκάθαρτος· πρέ-
πει νὰ πλύῃς ὁλόκληρον τὸ σῶμα.

Ἄρκεῖ νὰ θέλῃς καὶ γίνεσαι καθαρὸς, ἄφθονον ὕ-
δωρ καὶ ὀλίγος σάπων ἀρκοῦσιν.

Ἡ καθαριότης ἐνδυναμώνει, σκληραγωγεῖ καὶ
καθιστᾷ τὸ σῶμα ἄνοσον.

Ἔχεις συμφέρον νὰ εἶσαι καθαρὸς· δὲν ἀσθενεῖς
εὐκόλως. ἐπομένως οἰκονομεῖς χρήματα καὶ δὲν λυπεῖς
καὶ τοὺς οἰκείους· εὐεργετεῖς καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώ-
πους, διότι συντελεῖς εἰς τὴν γενικὴν καθαρευιότητα. Καὶ
ἡ καθαρὰ κοινωνία δυσκόλως προσβάλλεται ὑπὸ νόσων
Οἱ καθαροὶ λαοὶ γίνονται ἔθνη ἰσχυρὰ καὶ ἀκμαῖα.

Εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀποσέχωσι τὰ παῖδιά ὅταν τρώγῃσι :

Μασᾶτε καλῶς καὶ ἀναμειγνύετε μὲ σίελον τὴν στε-
ρεὰν τροφήν. Ἀμάσητος καὶ ἀσιέλωτος τροφή καὶ δυσ-
κόλως καταβαίνει εἰς τὸν στόμαχον καὶ μετὰ κόπου με-
γάλου χωνεύεται.

Μὴ πίνετε ἄφθονον ὕδωρ κατὰ τὸ φαγητὸν ἢ μετ'
αὐτό· βλάπτετε τὴν πέψιν.

Αἱ τροφαί, ἵνα χωνευθῶσι, θὰ μείνωσιν ἐν τῷ
στομάχῳ ἀρκετὸν χρόνον.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο μὴ εἰσάγετε νέας τροφάς,
ὁ στόμαχος δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐργασθῇ πλέον, θ' ἀφή-
σῃ τὰς τροφάς νὰ εἰσέλθωσιν ἀδιάλυτοι εἰς τὰ ἔντε-
ρα· τότε θὰ πάθῃτε δυσπεψίαν.

Μὴ τρώγητε πρὶν πεινάσῃτε. Ἡ πείνα εἶνε ὁ κα-
λύτερος ὁδηγὸς τῆς ὥρας τοῦ φαγητοῦ.

Καὶ ὁ στόμαχος ἔχει ἀνάγκην ἀναπαύσεως. Μὴ καταπονῆτε αὐτὸν διὰ συνεχοῦς τροφῆς. Προτιμότερον νὰ ἔχητε ὠρισμένας ὥρας φαγητοῦ.

Ὅταν ὁ στόμαχος ἀσθενῇ, τὸ σῶμα δὲν τρέφεται καὶ διὰ τοῦ χρόνου ἐξασθενοῦται.

γ. Πῶς πρέπει νὰ περιποιοῦμεθα τοὺς ὀδόντας ἡμῶν.

Ἐὰν οἱ ὀδόντες ἡμῶν δὲν εἶνε ὑγιεῖς, τότε αἱ τροφαὶ δὲν μασῶνται καλῶς καὶ ἡ χώνευσις αὐτῶν γίνεται μετὰ δυσκολίας.

Διὰ τοῦτο ὀφείλομεν πολὺ νὰ φροντίζωμεν περὶ τῆς συντηρήσεως αὐτῶν.

Πρέπει νὰ πλύνωμεν αὐτοὺς καθ' ἑκάστην μετὰ τὸ φαγητὸν δι' ἀφθόνου ὕδατος καὶ σάπωνος, διότι οὕτω μένουσι μεταξὺ τῶν ὀδόντων τροφαί, αἵτινες σηπόμεναι φθείρουσι κατ' ὀλίγον τοὺς ὀδόντας.

Δὲν πρέπει νὰ θραύωμεν δι' αὐτῶν σκληρὰ πράγματα, καθὼς κάρυα ἢ ἀμύγδαλα, διότι οὕτω θραύεται πολλάκις ἡ σμάλτος τῶν ὀδόντων, ἥτις προφυλάσσει αὐτοὺς.

Δὲν πρέπει νὰ τρώγωμεν πολὺ θερμὰ ἢ πολὺ ψυχρὰ τὰ φαγητά, ὥσαύτως δὲ δὲν κάμνει νὰ θέτωμεν εἰς τὸ στόμα μας εὐθύς μετὰ θερμὰς τροφὰς ψυχρὰς ἢ μετὰ ψυχρὰς θερμὰς.

Ἄς ἐκβάλλωμεν τοὺς τυχὸν ἐφθαρμένους ὀδόντας, διότι οὗτοι συντελοῦσιν εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ τῶν ὑγιῶν.

8. Ὁ εὐεργέτης χωρικός.

Εἰς μίαν κωμόπολιν, τῆς ὁποίας αἱ οἰκίαι ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξύλιναι, ἐξεργάγη ποτέ πυρκαϊά, ὃ δὲ σφοδρὸς ἄνεμος μετέδωκε τὸ πῦρ εἰς τὰς περισσοτέρας οἰκίας. Πολλοὶ ἄνθρωποι μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ ἀδύνατοι γέροντες, γράϊαι καὶ ἀνήλικα παιδιά, ἀσθενεῖς καὶ ἀνάπηροι, ἐντὸς ὀλίγων ὥρων ἀπώλεσαν τὰς κατοικίας των. Ἐσπαράσσετο ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, ὃ ὁποῖος ἔβλεπε τοὺς δυστυχεῖς τούτους κλαίοντας, στενάζοντας καὶ ζητοῦντας κατοικίαν καὶ ἐνδύματα, ἵνα προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος.

Πολλοὶ πλούσιοι κάτοικοι τῆς κωμοπόλεως ἐβοήθουν τὰ δυστυχῇ ἐκεῖνα πλάσματα, δίδοντες εἰς αὐτὰ ἄλλοι μὲν κατοικίαν, ἄλλοι τροφάς, ἐνδύματα καὶ ὅ,τι ἄλλο ἐχρειάζοντο· αἱ βοήθειαι ὅμως αὗται δὲν ἐπῆρ-
κουν, διότι καὶ οἰκίαι ὀλίγαι διεσώθησαν, οἱ δὲ ἔχον-
τες ἀνάγκην βοήθειας ἦσαν περισσότεροι τῶν βο-
θούντων.

Εἰς τῶν φιλανθρώπων κατοίκων τῆς κωμοπόλεως ἐκεῖνης ἔλυπεῖτο πολὺ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῶν συμ-
πολιτῶν καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο διὰ χρημάτων νὰ
βοηθήσῃ αὐτοὺς ἐσκέφθη δι' ἄλλου μέσου νὰ τοὺς φα-
νῇ χρήσιμος.

Ἦλθεν εἰς τὸν ἀρχιερέα τῆς ἐπαρχίας. εἰς ἣν ὁ
πήγαιτο ἡ παθοῦσα κωμόπολις καὶ διεκτραγωδῶν τὴν
κατάστασιν τῆς κωμοπόλεως τοῦ ἐπέτυχε νὰ λάβῃ παρ'
αὐτοῦ ἔγγραφον ἄδειαν ἵνα ἐλευθέρως συναθροίσῃ ἐ-
ράνους ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς. Λαβὼν

τὴν ἄδειαν οὗτος μετέβη εἰς τὰ πέριξ χωρία καὶ παριστῶν εἰς αὐτοὺς ζωηρότατα τὴν θέσιν τῶν συμπολιτῶν του ἐκίνει τοὺς κατοίκους εἰς συμπάθειαν καὶ οὕτω κατώρθωσε νὰ συναθροίσῃ ἐνδύματα, ἐφαπλώματα, ὑποδήματα καὶ τροφάς, τὰ ὅποια ἔστελλεν ἀμέσως εἰς τὸν ἱερέα τῆς κωμοπόλεως· οὗτος δὲ λαμβάνων τὰς βοηθείας, διένειμεν εἰς τοὺς πάσχοντας, οἵτινες ἠὺχαρίστουν τὸν Θεὸν καὶ ἠὺλόγουν τὸν εὐεργέτην των.

Οὕτω ὁ ἀγαθὸς χωρικὸς μὴ δυνάμενος νὰ βοηθήσῃ τοὺς παθόντας κατώρθωσε διὰ τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν ἐνεργειῶν του νὰ ἀνακουφίσῃ πολλοὺς ἐκ τῶν δυστυχῶν συμπολιτῶν του.

9. Ἡ καλύτερα προᾶξις.

Ἡ μικρά μας ῥοδακινέα ἔχει ὀλίγα μὲν ῥοδάκινα, ἀλλὰ πόσον μεγάλα εἶνε. Ἐλθετε, πάτερ νὰ ἴδητε.

Ὁ πατὴρ ἠκολούθησεν εὐχαρίστως τὰ τρία τέκνα του εἰς τὸν κῆπον, ὅπου πράγματι εἶδον, ὅτι μικρά τις ῥοδακινέα εἶχε πολὺ μεγάλα ῥοδάκινα· μεταξὺ δὲ αὐτῶν διεκρίνετο ἓν διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος αὐτοῦ.

«Τὴν προσεχῇ Κυριακὴν θὰ κόψω τὸ ῥοδάκινον αὐτό, τέκνα μου», εἶπεν ὁ πατήρ, «καὶ θὰ τὸ δώσω εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἐν τῷ μεταξὺ ἤθελε κάμει τὴν καλύτεραν προᾶξιν.

Ἡ Κυριακὴ ἦλθεν. Ὁ πατὴρ λαμβάνει καὶ τὰ τρία τέκνα του καὶ ἔρχεται εἰς τὸν κῆπον καὶ λέγει. «Τώρα ἄς μοι εἴπῃ ἕκαστος ἐξ ὑμῶν, τί καλὴν προᾶξιν ἔκαμεν».

«'Εγώ» εἶπεν ὁ Στέφανος, ἡλευθέρωσα δυστυχῇ τρελλόν, τὸν ὅποιον ἐβρασάνιζον μερικὰ παιδιά κακῆς ἀνατροφῆς, τὰ ὅποια ἀπεδίωξα». «'Εγώ», εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, «εὖρον ἀνοικτὴν τὴν θύραν τοῦ κήπου τοῦ γείτονος καὶ ἔκλεισα αὐτήν, διότι ἄλλως ῥὰ εἰσήρχοντο τὰ ζῷα καὶ θὰ κατέτρωγον τὰ φυτὰ τοῦ κήπου».

«Σὺ δέ, Βρασίδα, διατὶ δὲν ὁμιλεῖς ; εἰπὲ καὶ σὺ τί καλὴν πρᾶξιν ἔκαμες ;» Ἐπειδὴ δὲ ὁ Βρασίδας ἐξηκολούθει νὰ σιωπᾷ, ὁ πατὴρ εἶπε περίλυπος. «Πῶς ; μήπως μόνος σὺ δὲν ἔκαμες κανὲν καλὸν ἔργον ;»

«Πάτερ μου», ἀπήντησεν ὁ μικρὸς Βρασίδας μετὰ συστολῆς, «προχθὲς μὲ συνήντησεν καθ' ὁδὸν ἓν κακὸν παιδίον ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια εἶχεν ἀποδιώξει ὁ Στέφανος· ἵνα ἐκδικηθῇ δὲ φαίνεται, ἐπειδὴ δὲν ἡδύνατο νὰ κάμῃ κακὸν εἰς τὸν Στέφανον, ἤρχισε νὰ ὑβρίζῃ καὶ νὰ κτυπᾷ ἐμέ».

Εἰς τὰς φωνάς μου ἔτρεξε πρὸς βοήθειάν μου ὁ κύων μας, ὅστις ἤρχετο κατόπιν μου. Ὁ κακὸς παῖς ἰδὼν τὸν κύνα ἐφοβήθη καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν· θέλων δὲ νὰ ὑπερπηδήσῃ μίαν τάφρον ὠλίσθησεν καὶ ἔπεσεν ἐντὸς αὐτῆς. Ὁ κύων ἔτρεξε κατ' αὐτοῦ καὶ ἐξ ἅπαντος θὰ τὸν κατεξέσχιζεν, ἂν μὴ τὸν ἡμποδίζον ἐγώ.

Μετὰ ταῦτα ἐβοήθησα τὸ παιδίον νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς τάφρου, ἀλλὰ τὸ δυστυχὲς δὲν ἡδύνατο νὰ περιπατήσῃ, διότι εἶχεν ἐξαρθρωθῇ ὁ ποῦς του. Τότε ἐγὼ τὸ ἐβοήθησα, ὅσον ἡδυνάμην καλύτερον καὶ τὸ ὠδήγησα εἰς τὴν οἰκίαν του.

«Τέκνον μου» ανεφώνησεν ὁ πατήρ μετὰ δακρύων, ἔλθε εἰς τὴν ἀγκάλην μου. Βεβαίως τὸ ἔργον τοῦ Στεφάνου εἶνε ἀξιέπαινον, διότι πρέπει νὰ βοηθῶμεν πάντοτε τοὺς δυστυχοῦντας μὲ πᾶσαν θυσίαν ἡμῶν, ἔπραξε λοιπὸν καλῶς νὰ ἐκδιώξῃ τοὺς ἐλεεινοὺς παῖδας, οἵτινες ἐβασάνιζον ἓνα δυστυχῇ.

Καὶ ὁ Ἀντώνιος καλῶς ἔπραξε προφυλάξας τὴν περιουσίαν τοῦ γείτονος ἀπὸ τὴν καταστροφὴν.

Ἄλλὰ τὸ ἔργον τὸ ἰδικόν σου, νὰ συγχωρήσῃς τὸν ἐχθρόν σου, καὶ ὅχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ νὰ βοηθήσῃς αὐτὸν ἀποδίδων καλὸν ἀντὶ κακοῦ, εἶνε τὸ Χριστιανικώτατον καὶ εὐγενέστατον ἔργον.

Εἰς σὲ λοιπὸν ἀνήκει τὸ ροδάκινον.

«Μάλιστα, μάλιστα ανεφώνησαν οἱ δύο ἄλλοι ἀδελφοὶ συγχρόνως, ὁμολογοῦμεν καὶ ἡμεῖς ὅτι ἡ πρᾶξις τοῦ Βρασίδα εἶνε καλυτέρα τῶν ἰδικῶν μας. Ἡ ἀμοιβὴ εἶνε δικαία».

«Εὖγε, τέκνα μου» ανεφώνησε περιχαρὴς ὁ πατήρ εἰσθε καὶ σεῖς ἄξιοι βραβείου διότι ὅχι μόνον δὲν ἐφθονήσατε τὸν ἀδελφόν σας, ἀλλὰ καὶ μετὰ προθυμίας ὁμολογήσατε, ὅτι ἡ πρᾶξις του εἶνε ἀνωτέρα τῶν ἰδικῶν σας.

Εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς ἔχων τοιαῦτα τέκνα. Ἐλθετε καὶ σεῖς εἰς τὴν ἀγκάλην μου.

Μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ ἔδωκε τὸ μεγαλύτερον ροδάκινον εἰς τὸν Βρασίδα, ἔκοψεν ἄλλα δύο ὠραία ροδάκινα καὶ ἔδωκεν ἀνὰ ἓν εἰς τὸν Στέφανον καὶ Ἀντώνιον. Οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ ἔζησαν πολὺ ἡγαπημένοι καὶ ἠνωμένοι εἰς ὅλην τὴν ζώην.

ΙΟ. Ὁ οὐρανός.

Ἐὰν ἐν καιρῷ ἡμέρας στρέψωμεν τὰ βλέμματα ἡμῶν πρὸς τὰ ἄνω, βλέπομεν τὸν λαμπρὸν ἥλιον καὶ χάος ἀπέραντον ἔχον χρῶμα βαθὺ κυανοῦν. Τὸ χάος τοῦτο ὀνομάζομεν οὐρανὸν ὅστις φαίνεται ὡς ἐν παμμέγιστον ἡμισφαίριον, ὅπερ καλύπτει ἡμᾶς.

Μετὰ δὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ὁ οὐρανὸς φαίνεται μεγαλοπρεπέστερος καὶ ὠραιότερος. Τότε ἀναφαίνονται χιλιάδες ἀστέρων λαμποκοπούντων. Τὴν προσοχὴν ὅμως ἡμῶν ἐλκύει ἡ σελήνη, τῆς ὁποίας τὸ ἀργυρόχρουν φῶς εἶνε ἀπαλὸν καὶ γλυκύτατον.

Ἡ σελήνη δὲν ἔχει φῶς ἴδιον, ἀλλὰ λαμβάνει αὐτὸ παρὰ τοῦ ἡλίου.

Ἡ σελήνη εἶνε πολὺ μικροτέρα τῆς γῆς, ἐν ᾧ ὁ ἥλιος εἶνε ἀπειράκις μεγαλύτερος αὐτῆς. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἀστέρες, οἵτινες ἐν ᾧ φαίνονται, ὅτι ἔχουσι τὸ μέγεθος ἐρεβίνθου, εἶνε ἐν τούτοις καὶ αὐτοῦ τοῦ ἡλίου ἀσυγκρίτως μεγαλύτεροι. Φαίνονται δὲ μικροὶ εἰς ἡμᾶς ἕνεκα τῆς μεγίστης αὐτῶν ἀποστάσεως ἀφ' ἡμῶν.

Τὰ ἄστρα, τὰ ὅποια βλέπομεν, φαίνονται εἰς ἡμᾶς ἀναρίθμητα· ἐὰν δὲ παρατηρήσωμεν διὰ τηλεσκοπίου θὰ ἀνακαλύψωμεν ἑκατομμύρια ὁλόκληρα ἀστέρων.

Ἡ γῆ παραβαλλομένη πρὸς τὰ πελώρια ταῦτα σώματα μόλις εἶνε ἀπέναντι αὐτῶν μικρὸς κόκκος ἄμμου.

Ὅσῳ περισσότερον παρατηρεῖ καὶ ἐξετάζει τις αὐ-

τά, τόσῳ περισσότερον θαυμάζει τὴν πανσοφίαν τοῦ Δημιουργοῦ καὶ ἀνακράζει μετὰ τοῦ Δαυὶδ :

«Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας.»

11. Ὁ χειμὼν.

Μετὰ τὸ φθινόπωρον ἔρχεται ὁ χειμὼν, ὁ ὁποῖος ἀρχίζει ἀπὸ τῆς 8ης Δεκεμβρίου καὶ λήγει τὴν 8ην Μαρτίου, δηλαδή διαρκεῖ καὶ οὗτος τρεῖς μῆνας· τὸν χειμῶνα αἱ ἡμέραι γίνονται βραχύτεραι καὶ αἱ νύκτες μακρότεραι.

Κατὰ τὸν χειμῶνα τὰ δένδρα μένουσιν ἄνευ καρπῶν καὶ φύλλων, τὰ δὲ ἄνθη, ἅτινα ἠὺχαρίστουν τὴν ὀσφρησιν καὶ τὴν ὄρασιν ἡμῶν, δὲν ὑπάρχουσι πλέον. Οἱ κῆποι, αἱ πεδιάδες καὶ οἱ λειμῶνες ἀπεξεδύθησαν τὴν καταπράσινον στολὴν των καὶ ἴστανται γυμνοὶ καὶ ἔρημοι.

Μαῦρα καὶ σκοτεινὰ νέφη καλύπτουσι τώρα τὸν οὐρανόν, ἡ δὲ θερμότης τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου δὲν δύναται νὰ μετριάσῃ τὴν ψυχρότητα τοῦ ἀέρος. Ὁ βορρᾶς συρρίζει ψυχρός· αἱ δὲ χιόνες ἀρχίζουσι νὰ καλύπτωσιν ὅχι μόνον τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, ἀλλὰ καὶ τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν.

Οὐδὲν ῥυθμικὸν πτηνὸν διασχίζει τὸν ἀέρα ψάλλον τὸ μελωδικὸν αὐτοῦ ῥῆσμα. Τὰ δὲ ἀποδημητικὰ πτηνὰ μετέβησαν εἰς ἄλλας χώρας καὶ μόνον τὸ στρουθίον, ὁ κόραξ καὶ ἄλλα τινὰ πτηνὰ ἔμειναν προσπαθοῦντα νὰ

εὔρωσι τὴν τροφήν των πλησίον τῶν οἰκιῶν, εἰς τοὺς κήπους καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς.

Ἐν ᾧ ὁ ἄνεμος ἔξω πνέει σφοδρός, οἱ ἄνθρωποι καθήμενοι ἐν τῇ οἰκίᾳ παρὰ τὴν θερμάστραν, ἄλλοτε μὲν μελετῶσιν, ἄλλοτε δὲ γράφουσιν, ἄλλοτε δὲ ἀκούουσι τοὺς γεροντοτέρους νὰ διηγῶνται διαφόρους εὐχαρίστους ἱστορίας. Πόσα παιδιὰ πτωχὰ καὶ ὀρφανὰ στεροῦνται ὅχι μόνον γονέων καὶ συγγενῶν, ἀλλὰ καὶ στεγῆς καὶ ἐνδυμάτων καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου;

Πόσοι πτωχοὶ ἡμίγυμνοι καὶ πεινασμένοι περιφέρονται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ζητοῦντες ὀλίγον ἄρτον καὶ ἐνδύματα διὰ νὰ μὴ ἀποθάνωσιν ἐκ τῆς πείνης καὶ τοῦ ψύχους; Εὐτυχεῖς οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ προστατεύωσι τὰ ὀρφανὰ καὶ δυστυχῇ παιδιὰ καὶ οἱ ὅποιοι βοηθοῦσι καὶ ἐνδύουσι τοὺς πτωχοὺς ταλαιπώρους.

Ὁ χειμὼν.

Παρήλθον τοῦ ἔαρος τᾶνθι
πενθοῦσιν οἱ κῆποι γυμνοὶ
ἡ χλόη τῆς γῆς ἐμαράνθη
σιγᾷ τῶν πτηνῶν ἡ φωνή.

Ψυχρὸς ὁ βορέας συρρίζει
ψυχρὰ καταπίπτ' ἡ βροχὴ
τὸ πῦρ πανταχοῦ σπινθηρίζει
πλὴν τρέμουν γυμνοὶ οἱ πτωχοί.

12. Ἡ Κυριακή.

Ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον εἰς ἕξ ἡμέρας,

τὴν δὲ ἐβδόμην ἀνεπαύθη. Εἶχεν ἄρα γε ὁ Κύριος ἀνάγκην ἀναπαύσεως; Ὁχι βεβαίως· ἔπραξεν ὁμως τοῦτο, διότι ἤθελε νὰ διδάξῃ διὰ τοῦ παραδείγματός του τὸν ἄνθρωπον, ὅτι δὲν πρέπει ἀδιακόπως νὰ ἐργάζεται, ἀλλ' ἅπαξ τοῦλάχιστον τῆς ἐβδομάδος πρέπει νὰ ἀναπαύηται. Οἱ Ἑβραῖοι ὡς ἡμέραν ἀναπαύσεως ἔχουσι τὸ Σάββατον, οἱ Χριστιανοὶ ὁμως ἔχουσι τὴν Κυριακὴν, διότι κατὰ ταύτην ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς σταυρωθεὶς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν.

Πάντες ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλομεν νὰ ἐορτάζωμεν τὴν Κυριακὴν διὰ πολλοὺς λόγους.

Πρῶτον πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ σώματος ἡμῶν, ἐπὶ ἑξ ἡμέρας καταπονουμένου. Ἡ ἐργασία βεβαίως εἶνε καλὴ καὶ ὠφέλιμος, ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνηται μετὰ μέτρου, ἐπειδὴ ἡ ἀδιάκοπος ἐργασία καταπονεῖ τὸν νοῦν καὶ ἐξαντλεῖ τὸ σῶμα καὶ οὕτω δύναται νὰ καταστρέψῃ τὴν υἰεῖαν καὶ νὰ ἐπιφέρῃ καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον.

Δεύτερον, ἵνα ἐκτελῶμεν τὰ θρησκευτικὰ ἡμῶν καθήκοντα. Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει ἀναμφιβόλως νὰ προσεύχεται καθ' ἐκάστην εἰς τὸν Θεόν, τὸν δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ. Κατὰ τὴν Κυριακὴν ὁμως δίδεται εἰς αὐτὸν εὐκαιρία νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, νὰ συμπροσευχηθῇ μετὰ τῶν ἄλλων πιστῶν καὶ νὰ ἀκροασθῇ τῆς θείας λειτουργίας καὶ τοῦ ἱεροκλήρου.

Τρίτον, διότι κατὰ τὴν ἁγίαν ταύτην ἡμέραν ἔχομεν τὸν καιρὸν νὰ εὐεργετῶμεν τοὺς δυστυχεῖς, νὰ ἐπισκεπτώμεθα τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ καὶ τοὺς ἐν τοῖς νοσοκομείοις εὐρισκομένους καὶ νὰ πράττωμεν πρὸς τοὺς ὁμοίους ἡμῶν πᾶν ὅ,τι ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον.

Τέταρτον, διότι κατὰ τὴν Κυριακὴν δύναται ὁ ἐργάτης ἢ ὁ ἐργοστασιάρχης νὰ διέλθῃ ὥρας τινὰς μετὰ τῆς οἰκογενείας του διασκεδάζων εἴτε κατ' οἶκον εἴτε καὶ εἰς τὴν ἐξοχὴν μεταβαίνων. Αἱ ἀθῶαι διασκεδάσεις, ὡς ἡ μουσική, τὰ ἄσματα, αἱ οἰκογενειακαὶ συναναστροφαί, ἡ ἀνάγνωσις ἠθικῶν βιβλίων, αἱ ἐκδρομαὶ εἰς τὰς ἐξοχάς, ἔνθα θαυμάζει τις τὴν ὡραιότητα τῆς φύσεως καὶ ἀναπνέει καθαρὸν ἀέρα, ὃχι μόνον δὲν ἀπαγορεύονται ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλονται.

Ἀλλοίμονον ὅμως ἂν, ἀντὶ τῶν καλῶν τούτων διασκεδάσεων, παρεκτρέπηται τις εἰς διασκεδάσεις ἐπιβλαβεῖς ὡς εἶνε τὰ τυχηρὰ παιγνίδια, ἡ μέθη καὶ ἄλλα !

Δυστυχῶς ὑπάρχουσι πολλοί, οἵτινες ὅλας τὰς οἰκονομίας τῆς ἐβδομάδος κατασπαταλῶσιν ἐντὸς μιᾶς μόνον ἡμέρας, τῆς Κυριακῆς, εἰς διαφόρους ἀσωτίας. Δι' αὐτοὺς θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ μὴ ὑπῆρχε Κυριακή, διότι ἀντὶ νὰ ἀναπαύωνται, τοῦναντίον ἐξαντλοῦνται περισσότερον· ἔπειτα κατασπαταλῶσι καὶ τὰς μικρὰς αὐτῶν οἰκονομίας καὶ οὕτω γίνονται πρόξενοι ἐρίδων μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν, κάκιστον παράδειγμα γενόμενοι καὶ εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν.

Εἴθε ὁ θεὸς νὰ φωτίσῃ τούτους εἰς τὸ ἀγαθόν.

ΙΒ. Διδάγματα φιλαργύρου πρὸς τὰ τέκνα καὶ ἀποτελέσματα τούτων.

Ἴσως ἡθελέ τις εἶπει, ὅτι οἱ φιλάργυροι σπεύδουσι νὰ συνάξωσι πολλὰ χρήματα, ἵνα καταλείπωσι

ταῦτα εἰς τοὺς παῖδας καὶ κληρονόμους αὐτῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ὁμως ζῶντες οὐδὲν δίδουσι. Ἀλλὰ συμβαίνει εἰς αὐτοὺς τὸ ἴδιον, ὅπως καὶ εἰς τοὺς μῦς τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὰ χρυσορυχεῖα οἷτινες τρώγοντες τὴν χρυσίτιν κόνιν, δὲν ἀποδίδουσι τὸ χρυσίον εἰμὴ ἀφ' οὗ φονευθῶσι.

Διατὶ οἱ φιλάργυροι προθυμοποιοῦνται νὰ καταλείψωσιν εἰς τὰ τέκνα των πολλὰ χρήματα ; ἵνα βεβαίως καὶ οὗτοι φυλάττουσι ταῦτα διὰ τοὺς κληρονόμους των ἕως οἷου ὁ χεῖριστος τῆς οἰκογενείας καταβροχθίσῃ καὶ δαπανήσῃ πάντα.

Οὕτω οἱ φιλάργυροι διὰ τοῦ κακοῦ των παραδείγματος, διαφθείρουσι τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων των, διδάσκοντες αὐτοὺς τὴν φιλαργυρίαν. Οὕτω διδάσκονται μηδὲν ἄλλο νὰ τιμῶσιν ὅσον τὸν πλοῦτον καὶ μηδεμίαν εὐγενῆ φροντίδα νὰ ἔχωσιν ἐν τῷ βίῳ εἰ μὴ τὴν ἀπόκτησιν χρημάτων· φιλοτιμία καὶ φιλανθρωπία μαραινέται εἰς τὰς ψυχὰς τούτων καὶ οὐδόλως τὴν κοινωνίαν ὠφελοῦσιν.

14. Σύγκρισις φιλαργύρου πρὸς ἱατρὸν ἀγύρτην.

Διὰ μὲν τοῦ ποτοῦ σβύνουσιν οἱ ἄνθρωποι τὴν ὄρεξιν τοῦ ποτοῦ καὶ διὰ τῆς τροφῆς θεραπεύουσι τῆς τροφῆς τὴν ἐπιθυμίαν· τὴν φιλαργυρίαν ὁμως οὔτε τὸ ἀργύριον ἱκανοποιεῖ οὔτε ὁ χρυσός, ἀλλ' ὅσον περισσότερα ἀποκτᾷ ὁ φιλάργυρος, τοσοῦτον καὶ μᾶλλον πλεονέκτης γίνεται. Ὅθεν καθὼς ὁ ἀγύρτης ἱατρός ἐπιτελεί

νει διὰ τῶν κακῶν φαρμάκων τὴν νόσον, τὴν ὁποίαν ὑπόσχεται, ὅτι θὰ θεραπεύσῃ, οὕτω καὶ ὁ πλοῦτος δὲν παύει ἀλλ' αὐξάνει τὸ πάθος τῆς φυλαργυρίας.

Ἐν ᾧ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὸν βίον ἡμῶν εἶνε ὁ ἄρτος καὶ τὸ φαγητόν, ἡ οἰκία καὶ τὸ ἀπλοῦν ἔνδυμα, ὁ πλοῦτος πληροῖ τὰς καρδίας ἡμῶν ἀπὸ ἐπιθυμίαν χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, πολυτίμων λίθων, ἵππων, τρέπων τὴν ὄρεξιν ἡμῶν ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὰ περιττὰ καὶ τὰ ἄχρηστα. Διότι ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ πρὸς τὴν ζωὴν ἀναγκαῖα, οὐδεὶς εἶνε πτωχός· οὐδέποτε ἄνθρωπος φρόνιμος καὶ ἐργατικός ἐδανείσθη παρ' ἄλλου ὅπως ἀγοράσῃ ἄλευρον ἢ τυρὸν ἢ ἄρτον. Ἀλλὰ τούτου μὲν οἰκία πολυδάπανος εἰς χρέη ὑπέβαλε, τοῦτον δὲ γειτονεύων ἀγρὸς ἐλαιόφυτος ἔρριπεν εἰς συμβόλαια χρεωστικά, ὑποθήκας, καὶ τόκους.

Καθὼς δὲ ὅταν πίνῃ τις μὴ διψῶν καὶ τρώγῃ μὴ πεινῶν, ἔξεμεῖ καὶ ὅσα ἐν καιρῷ πείνης ἔφαγεν, οὕτω καὶ ὅσοι ἐπιθυμοῦσι τὰ ἄχρηστα καὶ περιττὰ, οὐδὲ δύνανται νὰ διαφυλάξωσι τ' ἀναγκαῖα.

ΙΒ. Σύγκρισις φιλαργύρου πρὸς ἐχίδναν.

Καθὼς πάντες ἀποστρεφόμεθα τὰς ἐχίδνας καὶ τὰ φαλάγγια μᾶλλον ἢ τοὺς λέοντας καὶ τὰς ἄρκτους, διότι καταστρέφουσι καὶ φονεύουσι διὰ τοῦ δηλητηρίου (ιοῦ) αὐτῶν τοὺς ἀνθρώπους μὴ ποιούμενοι χρῆσιν τῶν καταστρεφόμενων, οὕτω πρέπει νὰποστρεφώμεθα καὶ τοὺς φιλαργύρους ἐκείνους, οἵτινες ἕνεκα φιλαργυρίας γίνονται κακοὶ μᾶλλον ἢ οἱ γινόμενοι τοιοῦτοι ἐ-

νεκα ἄσωτίας, διότι ἐκεῖνοι ἀφαιροῦσιν ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὅσα αὐτοὶ οὔτε δύνανται νὰ μεταχειρίζονται οὔτε διάθεσιν ἔχουσι πρὸς τοῦτο. Διὰ τοῦτο οἱ μὲν ἄσωτοι καταπαύουσι τὴν κακίαν αὐτῶν ὅταν εὕρωσιν ἄφθονα τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἄσωτίαν· οἱ δὲ ἀσχολούμενοι περὶ τὸν πορισμὸν πλούτου ἄνευ οὐδενὸς σκοποῦ τέρψεως ἢ ὠφελείας, οὐδέποτε καταπαύουσι τὴν πλεονεξίαν οὐδὲ ν' ἀναπαύονται δύνανται, διότι πάντοτε στεροῦνται ὧλων.

16. Ἀληθὴς πλοῦτος.

Ἀληθὴς πλοῦτος εἶνε ἡ μετριοφροσύνη, ἡ φιλήθεια, ἡ τιμιότης, ἡ εἰλικρίνεια, ἡ γνῶσις τῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον καθηκόντων καὶ ἐν γένει ἡ ἀρετὴ. Αὕτη ἐμπνέει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου χαρὰν διηνεκῇ· ἀδιάφορον δὲ ἂν βλέπωσιν αὐτὴν οἱ ἄλλοι ἢ ἂν διατελῇ κεκρυμμένη ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Πρὸς τί τούτων δύνανται νὰ παραβληθῶσι τὰ ἐκ τοῦ πλούτου ἀγαθὰ, ἐκεῖναι αἱ χρυσοστόλιστοι στολαί, τὰ περιδέραια καὶ τὰ ἄλλα, ἅτινα χαίρουσιν οἱ πλούσιοι νὰ ἐπιδεικνύωσι; Ταῦτα βεβαίως πρέπει νὰ φαίνωνται· διότι ἂν ἦσαν ἀφανῆ, τότε ὁ πλοῦτος θὰ ἀπέβαινε τῷ ὄντι τυφλός, ὥς καὶ οἱ ἔχοντες αὐτόν.

17. Χρόνου φεῖδου.

Ἀνθρωπὸς τις ὁποῖος εἶχε συγγράφει πολὺ καλὰ βιβλία δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγερωθῇ ἐνωρὶς τὸ πρωῒ. Εἶχεν

ὑπηρετήν ὀνομαζόμενον Θωμᾶν, ὅστις ἡγάπα αὐτόν παρὰ πολὺ. Ἀποφασίσας νὰ ἐγείρηται καθ' ἡμέραν λίαν πρωΐ, ὑπεσχέθη εἰς τὸν Θωμᾶν ἐν σελλίνιον δι' ἐκάστην φορὰν καθ' ἣν οὗτος θὰ ἡδύνατο νὰ ἐγείρη αὐτὸν ἐκ τῆς κλίνης κατὰ τὰς ἑξ τὴν πρωΐαν. Τὴν ἐπομένην πρωΐαν ὁ Θωμᾶς ἦλθε καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἐγερθῇ ἀλλὰ καίτοι ἠνώχλησεν αὐτὸν διὰ τινὰ χρόνον ἐν τούτοις δὲν ἡδυνήθη νὰ πείσῃ αὐτὸν νὰ ἐγερθῇ. Τὴν δευτέραν πρωΐαν ὁ Θωμᾶς ἔπραξε τὸ ἴδιον, καλῶν καὶ ἐνοχλῶν αὐτὸν ἀρκετὴν ὥραν, ἀλλ' ὁ κύριός του ὠργίσθη καὶ ἠπείλυσεν αὐτὸν ὅτι θὰ τὸν ἀπολύσῃ ἐὰν ἐξηκολούθει. Κατὰ τὴν μεσημβρίαν ὁ κύριος εἶπε πρὸς αὐτόν. «Φίλε Θωμᾶ, ἐγὼ σήμερον ἔχασα τὸν χρόνον μου καὶ σὺ δὲν ἐκέρδισας τίποτε. Δὲν γνωρίζεις πῶς νὰ διαχειρισθῇς τὸ ζήτημα. Σκέφθητι μόνον τὴν ὑπόσχεσίν μου καὶ μὴ φοβοῦ τὰς ἀπειλάς μου.» Τὴν ἐπομένην πρωΐαν ὁ Θωμᾶς ἐκάλει ἐπιμόνως τὸν κύριόν του. Κατ' ἀρχὰς ὁ κύριος παρεκάλει καὶ ἰκέτευεν αὐτὸν νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ κοιμηθῇ ἐπ' ὀλίγον μόνον. Ἐπειδὴ ὁ Θωμᾶς ἐπέμενε καλῶν αὐτόν, ὁ κύριος ὠργίσθη ἀλλ' ὁ Θωμᾶς ἔσυρεν αὐτὸν ἐκ τῆς κλίνης διὰ τῆς βίας καὶ οὕτω ὁ Θωμᾶς ἐκέρδισε τὸ σελλίνιον, δεχθεὶς ὡσαύτως τὰς εὐχαριστίας τοῦ κυρίου του. Τὸ αὐτὸ ἐξηκολούθει ὁ Θωμᾶς ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας, ἕως ὅτου ὁ κύριος του, συνήθισε νὰ ἐγείρηται μόνος του τὴν πρωΐαν καὶ νὰ καταγίνεται εἰς τὴν ὠφέλιμον ἐργασίαν του.

18. Ὁ Μίδας.

Ὅτε ὁ Βάγκχος, ὁ Θεὸς τοῦ οἴνου περιερχόμενος

τὴν γῆν διέδιδε τὸν πολιτισμὸν καὶ ἐδίδασκε τοὺς ἀνθρώπους, πῶς νὰ καλλιεργῶσι τὴν ἄμπελον, ἀπώλεσε κατὰ τὴν περιοδείαν τοῦ τὸν παιδαγωγὸν αὐτοῦ Σειληνόν. Οὗτος ἦτο ἀνὴρ σοφώτατος καὶ συνετέλεσε μετὰ τοῦ Βάχχου τὰ μέγιστα εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὴν ἐξημέρωσιν τῶν ἀνθρώπων.

‘Ο Μίδας ὁ βασιλεὺς τῆς Φρυγίας μαθὼν τὴν ἀπώλειαν τοῦ Σειληνοῦ κατέβαλε μεγάλας προσπάθειάς πρὸς εὕρεσίν του. Εὐρὼν δὲ αὐτὸν τὸν παρέλαβεν εἰς τὰ ἀνάκτορά του καὶ τὸν περιεποιήθη πολὺ καὶ διότι ἦτο σπουδαῖος ἀνὴρ καὶ διότι ἤθελε νὰ φανῇ ἀρεστὸς εἰς τὸν Βάχχον.

‘Αφ’ οὗ δὲ ἐκράτησεν αὐτὸν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τὸν ἀπέστειλεν ἔπειτα ἀσφαλῶς εἰς τὸν Βάχχον, ὅστις τοσοῦτον ὑπεχρεώθη εἰς τὸν Μίδαν, ὥστε ἀπεφάσισεν εὐθὺς νὰ ἀνταποδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν χάριν. Προτείνει λοιπὸν εἰς τὸν Μίδαν νὰ ζητήσῃ ὅτι ἂν θέλῃ.

‘Ο Μίδας ἂν καὶ ἦτο ἀρκετὰ πλούσιος, ἐν τούτοις τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας εἶχε τυφλώσει αὐτόν, ὥστε ἐξήτησε, τί νομίζετε; Νὰ μεταβάλληται εἰς χρυσόν, πᾶν ὅ,τι λαμβάνει εἰς τὰς χεῖράς του.

‘Ο Βάχχος ἀκούσας τὴν αἴτησιν τοῦ Μίδα, ἐλυπήθη, διότι ἐγνώριζεν, ὅτι τὸ τοιοῦτον θὰ ἔφερε τὴν δυστυχίαν αὐτοῦ, ἀλλ’ ἀφ’ οὗ ὑπεσχέθη ἦτο ἠναγκασμένος νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του· εἶπε λοιπὸν εἰς τὸν Μίδαν, ὅτι θὰ γίνῃ τὸ θέλημά του. ‘Ο Μίδας περιχαρῆς θέλων νὰ βεβαιωθῇ, ἂν οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ ἦσαν ἀληθεῖς λαμβάνει εὐθὺς εἰς τὰς χεῖράς του μέγαν λίθον. ‘Οποία δὲ ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἐκπληξίς του,

ὅτε εἶδεν, ὅτι ὁ λίθος μετεβλήθη εἰς στίλβοντα χρυσόν. Ὡς τρελλὸς πλέον ἐλάμβανε διαδοχικῶς τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο τὰ διάφορα ἀντικείμενα, ἅτινα παρευθὺς ἐγίνοντο χρυσός.

Δὲν ἐβράδυνεν ὅμως νὰ ἐννοήσῃ, πόσον ἀνόητος ἦτο ἡ αἰτησίς του καὶ πόσον πικρῶς ἔμελλε νὰ μετανοήσῃ διὰ τοῦτο! Διότι, ἀφ' οὗ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν μετέβαλλε πλεῖστα ὅσα ἀντικείμενα εἰς χρυσόν, ἤρχισε νὰ πεινᾷ καὶ μετέβη εἰς τὴν αἰθούσαν τοῦ φαγητοῦ.

Μόλις ὅμως ἔλαβε τὸν ἄρτον εἰς τὰς χεῖράς του, οὗτος μετεβλήθη εἰς χρυσόν. Τὸ αὐτὸ δὲ συνέβη καὶ διὰ τὸ κρέας, τοὺς καρπούς καὶ τὰ λοιτὰ φαγητά. Ἐπεῖτα καὶ ἐδίψα πλέον ὑπερβολικῶς ὁ δυστυχής.

«Ἀλλοίμονον»! ἔλεγε, «τὶ συμφορὰ εἶνε αὕτη, ἡ ὁποία ἤλθεν εἰς τὴν κεφαλὴν μου; Φεῦ! ὁ θάνατός μου ἦνε ἄφευκτος.» Κλαίων καὶ ὀδυρόμενος κατέφυγεν πάλιν εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Βάκχου, ὃν ἰκέτευεν ὡς ἐξῆς. «Συγχώρησον, ὦ Θεέ, τὴν μωρίαν μου. Τώρα ἐννοῶ, ποῦ μὲ ὥθησεν ἡ φιλαργυρία μου, ἡμαρτον εὐσπλαγχνίσθητι καὶ ἀφήρεσον ἀπ' ἐμοῦ τὰ λαμπρὰ μὲν ἀλλ' ὀλέθρια δῶρα.» Ὁ Βάκχος οἰκτίρας τὸν δυστυχῆ ἀπεφάσισε ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τοῦ τρομεροῦ δυστυχήματος. Διέταξε λοιπὸν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Πακτωλοῦ ποταμοῦ καὶ ἐκεῖ νὰ λουσθῇ. Ὁ Μίδας ὑπήκουσε καὶ λουσθεὶς ἐθεραπεύθη καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

Αὕτη ἡ ἱστορία εἶνε μῦθος, διδάσκει ὅμως ἡμᾶς, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητῶμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ παράλογα

πράγματα, ἀλλὰ νὰ παρακαλῶμεν αὐτὸν νὰ μᾶς ὀδηγῇ εἰς τὸ καλόν, ὃ δὲ παντογνώστης Θεὸς δίδει τότε εἰς ἡμᾶς τὰ ὠφέλιμα.

Ἐργάζεσθε λοιπόν, ἔστε οἰκονόμοι καὶ μὴ ἀμφιβάλλετε, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ εὐλογῇ τὰ ἔργα σας.

17. Ἀπόφευγε τὸ ψεῦδος.

«Σήμερον, Γεώργιε σοὶ φέρω τὸν πέλεκυν, τὸν ὁποῖον τόσον πολὺ ἐπιθυμεῖς· λάβε αὐτὸν καὶ πρόσεχε μὴ κοπῆς ἢ μήπως βλάβης ἄλλον τινὰ δι' αὐτοῦ.» Ταῦτα εἰπὼν ὁ πατὴρ ἔδωκε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ τὸν μικρὸν πέλεκυν.

Ὁ Γεώργιος πλήρης χαρᾶς ἔλαβε τὸν πέλεκυν καὶ ἀφ' οὗ ηὐχαρίστησε τὸν πατέρα του, ἔτρεξεν εἰς τὸν κῆπον, ὅπως καθάρσῃ τὰ δένδρα ἐκ τῶν ἀχρήστων κλάδιων.

Μίαν ὁμως ἡμέραν, χωρὶς φαίνεται νὰ προσέξῃ, ἔκοψε μικρὰν μηλέαν, τὴν ὅτιαν ἰδιαίτερος ἡγάπα καὶ περιποιεῖτο ὁ πατὴρ του. Μετὰ τὴν πρᾶξιν συναισθανθεὶς τὸ σφάλμα τοῦ ἔτρεξε εἰς τὴν οἰκίαν.

Μετὰ μεσημβρίαν ὁ πατὴρ ἐλθὼν εἰς τὸν κῆπον καὶ ἰδὼν τὴν μηλέαν κατεστραμμένην ἡγανάκτησε καὶ ἐφώναξε τὸν κηπουρόν, θέλων νὰ μάθῃ ποῖος κατέστρεψε τὸ δενδρύλιον. Ὁ δυοτυχὴς κηπουρὸς δὲν ἐγνώριζε, τί ν' ἀπαντήσῃ βλέπων τόσον ὠργισμένον τὸν κύριόν του. Ὁ Γεώργιος ὁμως, ὅστις παρὰ τὸ παράθυρον βλέπων ὅτι ἀδίκως ὁ κηπουρὸς ἐπεπλήττετο τρέχει εὐθύς εἰς τὸν κῆπον. Ὁ πατὴρ μόλις εἶδεν αὐτόν, τὸν ἐρωτᾷ, ἐὰν γνωρίζῃ ποῖος ἔκοψε τὴν μηλέαν.

«Μάλιστα τὸν γνωρίζω» εἶπε μετὰ συστολῆς ὁ Γεώργιος. «Δὲν δύναμαι νὰ ψευσθῶ· ἐγὼ ἔκοψα τὴν μηλέαν· ἐμὲ τιμωρήσατε, πάτερ μου». «Ἡ περᾶξις σου εἶνε ἀξία τιμωρίας, Γεώργιε, ἀλλὰ σὲ συγχωρῶ ἐξ ὅλης καρδίας διὰ τὴν εἰλικρινείαν σου· προτιμῶ νὰ πο-
λέσω χίλια δένδρα παρὰ ν' ἀκούσω ἔστω καὶ ἓν μόνον
ψεῦδος ἐκ τοῦ στόματός σου».

Τίς νομίζετε, οἱ ἦτο ὁ φιλαλήθης οὗτος παῖς ;
Ἦτο ὁ Γεώργιος Βασιγκτὼν ὁ γενόμενος μετὰ ταῦτα
μέγας στρατηγὸς τῆς Ἀμερικῆς καὶ εἰς ὃν ἡ πατρίς
του ὀφείλει τὸ μεγαλεῖόν της. Αἱ Ἠνωμένοι Πολι-
τεῖαι ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτὸν διὰ τὰ μεγάλα του
κατορθώματα ὠνόμασαν πόλιν τινὰ Οὐασιγκτῶνα πρὸς
δόξαν καὶ τιμὴν τοῦ μεγάλου τέκνου αὐτῆς.

20. Ἡ ἄνοιξις.

Μετὰ τὸν χειμῶνα ἔρχεται ἡ γλυκεῖα ἄνοιξις ἡ
ὁποία λέγεται καὶ ἔαρ. Ἡ ἄνοιξις ἀρχίζει ἀπὸ τῆς
8ης Μαρτίου καὶ λήγει τὴν 8ην Ἰουνίου δηλαδὴ διαρ-
κεῖ τρεῖς μῆνας. Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους αἱ
ἡμέραι γίνονται μακρότεραι καὶ αἱ νύκτες βραχύτεραι.

Κατὰ τὴν ἄνοιξιν τὰ νέφη, τὰ ὁποῖα ἐκάλυπτον
τὸν οὐρανὸν σκορπίζονται, ὁ δὲ ἥλιος φαίνεται σχεδὸν
καθ' ἐκάστην καὶ διὰ τῆς θερμότητός του τήκει τὰς
χιόνας, αἱ ὁποῖαι καλύπτουσιν εἰσέτι τὰς κορυφὰς τῶν
ὄρεων. Ἡ θερμότης τῶν ἀκτίνων εἰσχωρεῖ καὶ εἰς τὴν
γῆν καὶ δίδει νέαν ζωὴν εἰς ὅλα τὰ φυτά.

Ἡ ἀμυγδαλῇ, ἡ μηλέα, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα δένδρα ἀρχίζουσι νὰ στολίζωνται διὰ καταπρασίνων φύλλων καὶ δι' ὠραίων καὶ εὐωδῶν ἀνθέων· τὰ ῥόδα, τὰ ἴα, οἱ νάρκισσοι καὶ τὰ ἄλλα ἀνθη τῶν κήπων διασκορπίζουσιν εἰς τὸν ἀέρα γλυκυτάτην εὐωδίαν. Εἰς τοὺς ἀγροὺς κυματίζουσι καταπράσινα τὰ γεώμηλα, ὁ οἶτος καὶ ἡ κριθή, ἡ δὲ ἄμπελος διὰ τῶν πλατέων αὐτῆς φύλλων δίδει πράσινον χρῶμα εἰς ὅλον τὸ ἔδαφος τῆς γῆς. Εἰς τοὺς λειμῶνας ἡ ἄρθονος βλάστησις δίδει ἐπίσης καταπράσινον χρῶμα εἰς μεγάλας ἐκτάσεις· ἐν γένει ἡ γῆ εἶνε πανταχοῦ ἐστολισμένη διὰ τοῦ γλυκέος πρασίνου χρώματος.

Ὁ ποιμὴν ὁδηγεῖ τὸ ποίμνιόν του εἰς τὴν βοσκήν· τὰ δὲ ἄρνια παίζοντα τρέχουν ἐπὶ τῆς χλόης.

Τὰ παιδιά παίζουσιν εὐθυμα εἰς τὸ ὑπερθρον ἢ συλλέγουσι διάφορα ἀνθη καὶ κατασκευάζουσιν ἀνθοδέσμας διὰ τοὺς ἀγαπητοὺς των γονεῖς καὶ διδασκάλους.

Τὰ ἀποδημητικὰ πτηνὰ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰς φωλεάς των καὶ διὰ τοῦ ἄσματος των πληροῦσι τὸν ἀέρα μελφιδίας. Αἱ μέλισσαι πετώσιν εὐθυμοὶ πέριξ τῶν ἀνθέων καὶ βομβοῦσαι συλλέγουσι τὸ μέλι καὶ τὴν γῆριν αὐτῶν.

Πανταχοῦ νέα ζωὴ ὑπάρχει, χαρὰ καὶ εὐθυμία· πανταχοῦ εὐωδία καὶ ἄσματα πτηνῶν.

Πόσον ὠραία εἶνε ἡ ἀνοιξίς !

21. Ἀνοιξίς.

Ῥόδα θάλλουσι καὶ ἴα
διαχύνεται γλυκεῖα
τῶν ἀνθέων ἡ ὁσμὴ.

Ἦλθες ἄνοιξις ὥραια
καὶ τοὺς κήπους κερασέα
λευκανθίζουσα κοσμεῖ.

+

Γῆν καὶ θάλασσαν περῶσα
καὶ ταχύπτερος πετῶσα
ἀνεφάν' ἡ χελιδὼν

+

Ἐκ τοῦ δάσους μελωδίας
καλλιφώνους καὶ γλυκείας
διαχύν' ἡ ἀηδὼν

+

Πῶς τὸ σύμπαν μετεβλήθη
νέαν τόρα ἐνεδύθη
ἡ ἀνθοῦσα γῆ στολὴν.

+

Διελύθησαν τὰ νέφη
καὶ πορφύρας χρῶμα στέφει
τὴν λαμπρὰν ἀνατολὴν

+

Ἄνθη, ῥύακες, κοιλάδες,
χλόη, λόφοι, πεδιάδες
τὸ δενδρόφυτον βουνὸν

+

Αἶνος εἶνε κ' ὕμνωδία
ὥς λιβάνου εὐωδία
φερομέν' εἰς οὐρανόν.

22. Ὁ γενέθλιος τόπος

Ἐν ἐκ τῶν πραγμάτων, ἅτινα ἀγαπᾷ τις πολὺ ἀναμφιβόλως εἶνε καὶ ὁ γενέθλιος τόπος. Νομίζω μάλιστα, ὅτι δὲν ὑπάρχει τι γλυκύτερον τοῦ γενεθλίου τόπου.

Ὑπάρχουσι παραδείγματα ἀνθρώπων, οἵτινες ἀναγκασθέντες νὰ ἀπομακρυνθῶσι τῆς πατρίδος των καὶ πλουτήσαντες ἐν τῇ ξένῃ ἐγκατέλιπον πόλεις πλουσίας καὶ μεγάλας, ἐν αἷς ἠδύναντο νὰ εὕρωσι πᾶν εἶδος διασκεδάσεως καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν πενιχρὰν πατρίδα των, ἣτις ἦτο χωρίον μικρὸν καὶ ξηρόν.

Ὁ διακαῆς δὲ πόθος νὰ ἐπανέλθῃ τις εἰς τὴν πατρίδα του λέγεται νοσταλγία.

Ἡ νοσταλγία εἶνε νόσος, ἣτις πολλάκις κατανατᾷ τόσον ἰσχυρὰ, ὥστε ὁ πάσχων ἐξ' αὐτῆς ἀσθενεῖ· δυνατὸν μάλιστα καὶ ν' ἀποθάνῃ ἐὰν δὲν ἐκτελεσθῇ ὁ πόθος του.

Ἀλλὰ διατὶ ἀγαπῶμεν τόσον σφοδρῶς τὸν γενέθλιον τόπον ἡμῶν ; Διατὶ ἡ καρδιά ἡμῶν οκิริτᾷ ὑπὸ χαρᾶς, ὁσάκις μακρὰν εὐρισκόμενοι, συλλογισθῶμεν αὐτόν ;

Διότι ἐν αὐτῷ ἐγεννήθημεν καὶ ἀνετράφημεν. Διότι ἐν αὐτῷ ζῶσιν οἱ γονεῖς, οἱ ἀδελφοί, οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι ἡμῶν. Διότι ἐν αὐτῷ εὐρίσκεται ἡ πατρικὴ οἰκία, ὁ κῆπος, οἱ ἀγροὶ αἱ ἄμπελοι, τὸ φρέαρ, ὁ ποταμός, τὰ δένδρα, οἱ λόφοι, τὰ ῥυάκια, τὰ δάση καὶ τόσα ἄλλα πράγματα, μετὰ τῶν ὁποίων διήλθομεν τὰ ὠραιότερα ἔτη τῆς ζωῆς ἡμῶν. Διότι ἐνθυμούμεθα τοὺς χοροὺς καὶ τὰς διασκεδάσεις, τοὺς παι-

δικούς φίλους καὶ συμμαθητὰς ἡμῶν ὥς καὶ τὰ διάφορα παιγνίδια, ἅτινα ἐπαίζομεν μετ' αὐτῶν, ὅτε μετὰ μεσημβρίαν ἐξηρχόμεθα ἐκ τοῦ σχολείου. Αἱ ἀναμνήσεις δὲ αὗται τῆς παιδικῆς ἡλικίας εἶνε τόσον ζωηραί, ἀνεξάλειπτοι, ὥστε παραμένουσιν ἐφ' ὅρου ζωῆς.

Πολλοὶ μὴ δυνάμενοι ἔνεκα διαφόρων λόγων νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα των παραγγέλλουσιν εἰς τὰ τέκνα των νὰ μετακομίσωσι τοῦλάχιστον τὰ ὁστὰ αὐτῶν εἰς αὐτήν, ὡς ἔπραξε τοῦτο καὶ ὁ Ἰωσήφ, ὅστις ἀρῆκεν ἐντολὴν εἰς τοὺς ἀπογόνους του νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν τὰ ὁστὰ του καὶ νὰ τὰ θάψωσιν ἐν Παλαιστίνῃ πλησίον τῶν τάφων τῶν γονέων του.

Ὁ δὲ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς ὑπὸ τοσαύτης κατείχετο ἐπιθυμίας νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του Ἰθίκην, ὥστε οὔτε ἡ ἀθανασία, ἣν προσέφερον εἰς αὐτὸν αἱ θεαὶ Καλυψὼ καὶ Κίρκη, οὔτε ἡ ὀργὴ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τὰ ἄγρια τῆς θαλάσσης κύματα ἠδυνήθησαν νὰ ἐμποδίσωσι αὐτόν. «Καὶ τὸν καπνὸν μόνον νὰ ἶδω», ἔλεγε, «τὸν ἀνυψούμενον ἀπὸ τῶν στεγῶν τῆς πατρίδος μου καὶ ὅς ἀποθάνω». Τόσον γλυκεῖα εἶνε ἡ πατρίς.

23. Πῶς ἠδύνατο νὰ σωθῇ εἰς ναυαγός.

Πλούσιος Ἀθηναῖος παραλαβὼν πολλοὺς φίλους του, εἰαξείδευε μίαν φορὰν μὲ τὸ πλοῖόν του χάριν διασκεδάσεως.

Κατ' ἀρχὰς ἡ θάλασσα ἦτο γαληνιαία καὶ θαυμασία δροσερὰ αὔρα ἐφύσα. Ὁ πλούσιος καὶ οἱ φίλοι του ἐσκέπτοντο, πόσον λαμπρὰ θὰ διασκεδάσωσιν.

Μετ' ὀλίγον ὁμως ἡ αὔρα ἤρχισε νὰ μεταβάλλη-
ται εἰς ὀρηκτικὸν ἄνεμον, νέφη δὲ συνηθροίζοντο διαρ-
κῶς εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ καιρὸς ὁλονὲν ἐχειροτέρευνε.

Τέλος ἐκαλύφθη ὁλος ὁ οὐρανὸς ἀπὸ κατάρματα
νέφη, ἰσχυραὶ ἀστραπαὶ διέσχίζον αὐτὰ καὶ τρομεραὶ
βρονταὶ ἠκούοντο. Ἐξέσπασε φοβερὰ θύελλα.

Τὰ κύματα ὠρθοῦντο ὥς βουνά, τὸ δὲ πλοῖον ἐ-
φέρετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, παίγνιον τῶν ἀνέμων καὶ τῶν
κυμάτων. Τὸ ἔν κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐπιπίπτουσι τὰ κύ-
ματα κατὰ τοῦ πλοίου, σχίζονται τὰ ἱστία, θραύεται
ὁ ἱστός καὶ τὸ πηδάλιον ἐκσφενδονίζεται μακρὰν τῶν
χειρῶν τοῦ πηδαλιούχου.

Μετ' ὀλίγον τὸ πλοῖον καταποντίζεται. Ὅλοι οἱ
συμπλωτῆρες εὐρέθησαν εἰς τὴν θάλασσαν.

Οἱ ναῦται καὶ οἱ φίλοι τοῦ πλουσίου ἀρχίζουν
νὰ κολυμβῶσι διὰ νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν πλησίον ξηράν.

Ὁ πλούσιος, ἀντὶ νὰ κινήσῃ τὰς χεῖρας, ἀντὶ νὰ
προσπαθήσῃ νὰ κολυμβήσῃ, ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ πα-
ρακαλῇ τὴν θεὰν Ἀθηνᾶν φωνάζων «Βοήθησέ με, ὦ
θεά, νὰ σωθῶ. Ἐκατὸν βοῦς θὰ θυσιάσω εἰς τὸν βω-
μόν σου».

Τότε εἰς ἐκ τῶν ναυαγῶν, ὅστις ἐκολύμβῃα πλησίον
του, εἶπε πρὸς αὐτόν:— «Εἰς μάτην, φίλε μου, εὐχέσαι
χωρὶς νὰ κινήῃς τὰς χεῖράς σου, χωρὶς νὰ κολυμβᾷς. Κά-
μνε, ὅ,τι κάμνομεν καὶ ἡμεῖς καὶ τότε νὰ ἐπικαλῇσαι
τὴν βοήθειαν τῆς Ἀθηνᾶς. Ὁ Θεὸς δὲν βοηθεῖ τοὺς
μὴ μεταχειριζομένους τὰς δυνάμεις των. «Σὺν Ἀθηνᾶ
καὶ χεῖρα κείνει.»

24. Τὶ προτείνει εἰς μικρὸς ποντικὸς εἰς τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ σωθῶσιν ἀπὸ τὴν γαλῆν.

Οἱ ποντικοὶ μίαν φορὰν ἐπέτυχον μίαν σιταποθήκην καὶ ἐπὶ τινα χρόνον ἔξωον εὐχαριστημένοι. Ὅτε ὁ μὲν κύριος τῆς σιταποθήκης ἔφερε μίαν γαλῆν, οἱ ποντικοὶ εὐρέθησαν εἰς μεγάλην στενοχωρίαν.

Δὲν παρήρχετο ἡμέρα χωρὶς νὰ συλληφθῶσιν ὑπὸ τῆς γαλῆς πότε εἰς, πότε δύο, καὶ πότε περισσότεροι ποντικοί. «Κανεῖς δὲν θὰ διαφύγῃ τοὺς ὄνυχάς μου», εἶπεν ἡ γαλῆ. Οἱ ποντικοὶ τότε ἀπεφάσισαν νὰ συν-αθροισθῶσιν ὅλοι εἰς ἓν μέρος καὶ νὰ συσκεφθῶσι τί πρέπει νὰ πράξωσι διὰ νὰ σωθῶσιν ἐκ τῆς γαλῆς.

Ἀφ' οὗ συνηθροίσθησαν, εἰς μικρὸς ποντικὸς εἶπεν. «Ἀκούσατε μίαν θαυμασίαν πρότασιν. Πρέπει νὰ κρεμάσωμεν ἓνα μικρὸν κώδωνα εἰς τὸν λαιμὸν τῆς γαλῆς. Ἡμεῖς ἔχομεν καλὰ ὦτα, θὰ τὴν ἀκούωμεν ἀπὸ μακρὰν καί, πρὶν μᾶς πλησιάσῃ, θὰ κρυπτόμεθα».

—«ὦ ! θαυμάσια ! εὖγε, εὖγε !» ἀνέκραξαν ὅλοι καὶ ἤρχισαν νὰ χοροπηδῶσι καὶ νὰ ἐπαινῶσι παντοιοτρόπως τὸν μικρὸν ποντικόν. Ἀφ' οὗ ἠσύχασαν ὀλίγον, εἰς γέρον ποντικὸς εἶπεν.

—«Ἐχει καλῶς ! σὺ δὲ μικρὲ μου, ὁ ὅποιος ἐσκέφθης τοῦτο, θὰ λάβῃς καὶ τὸν κόπον νὰ κρεμάσῃς τὸν κώδωνα εἰς τὸν λαιμὸν τῆς γαλῆς». «Ἐγώ !» εἶπεν ὁ μικρὸς ποντικός. —«Ὁχι, ποτὲ δὲν θὰ τολμήσω νὰ τὸ κάμω».

—«Οὔτε ἐγώ», εἶπεν ἕκαστος τῶν ἄλλων ποντικῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἠκούσθη ἡ φωνὴ τῆς γαλῆς. Ὁ-

λοι τότε διεσκορπίσθησαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Μένει λοιπὸν ἡ γαλῆ ἔκτοτε χωρὶς κώδωνα καὶ κυνηγεῖ τοὺς ποντικούς.

28. Τὶ παθαίνει μία λαίμαργος ἀλώπηξ.

Μίαν φορὰν μία ἀλώπηξ ἐπείνα πολὺ.

Περιεφέρετο εἰς τὸ δάσος διὰ νὰ εὕρῃ κανένα λαγυδέα ἢ ἄλλο τι, ἀλλὰ δὲν εὗρισκε τίποτε.

Τέλος παρετήρησε κάτι τι ἐντὸς κοιλώματος μιᾶς δρυός. Πλησιάζει λοιπὸν καὶ παρατηρεῖ, ὅτι ἦσαν τρία σακκίδια. Εἰσέρχεται ταχέως εἰς τὸ κοίλωμα, ἀνοίγει τὰ σακκίδια καὶ τί βλέπει ; Ἄρτους καὶ κρέατα. Ἦσαν τῶν ποιμένων, οἱ ὅποιοι ἐφύλαττον τὰ ποίμνια ἐκεῖ πλησίον.

Ἦρχισε τότε ἡ ἀλώπηξ νὰ τρώγῃ μὲ πολλὴν ἀπληστίαν. Μετ' ὀλίγον ἐχόρτασεν. Ἀντὶ ὅμως νὰ παύσῃ τρώγουσα, ἐξακολουθεῖ νὰ τρώγῃ, μέχρις ὅτου ἡ κοιλία της ἐξωγκώθη τόσον, ὥστε ἐκινδύνευε νὰ διαρραγῇ. Μόνον αὐτό ; Ἡ ὁπὴ τῆς κοιλότητος ἦτο μικρά· ὅτε εἰσῆλθεν ἐπέρασεν ὅπωςδήποτε εὐκόλως. Τόρα ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξέλθῃ. Δοκιμάζει πολλὰς φορὰς ἀλλὰ εἰς μάτην.

Ἦρχισε λοιπὸν νὰ στενάζῃ. Κατὰ τύχην διήρχετο ἀπ' ἐκεῖ μία ἄλλη ἀλώπηξ. Ἀφ' οὗ ἤκουσε τοὺς στεναγμούς, ἐπλησίασε καὶ ἠρώτησε νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν.

Ἀφ' οὗ ἔμαθε τί συνέβη, εἶπε πρὸς τὴν λαίμαργον ἀλώπεκα ! « Ἀνάγκη, φίλη μου, νὰ περιμένῃς,

μέχρις οὔτου γίνῃς τοιαύτη, ὅποια ἦσο, ὅτε εἰσῇλθες. Τότε εὐκόλως θὰ ἐξέλθῃς».

«Ἄχ !» ἐστέναξεν ἡ ἀλώπηξ, «μοὶ φαίνεται, ὅτι θὰ σκάσω. Πλησίασε, ἴσως δυνηθῇς νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ ἐξέλθω».

«Ἀδύνατον, διότι βλέπω κάποιον νὰ πλησιάζῃ, χαῖρε !» καὶ ἀπεμακρύνθη ταχέως.

Πράγματι ἤρχετο εἰς ποιμενόπαις νὰ παραλάβῃ τὰ σακκίδια, διότι ἐπλησίαζε μεσημβρία. Ἀντὶ τροφῆς εὔρε τὰ σακκίδια ἐσχισμένα καὶ τὴν ἀλώπεκα. Τὶ συνέβη τότε, ἕκαστος ἐννοεῖ.

26. Τὶ εἶπεν ὁ Ἀριστείδης, ὅτε ἐξωρίσθη τῆς πατρίδος του.

Οἱ Ἀθηναῖοι ὅταν ὑπώπιενοντὸ τινὰ τῶν συμπολιτῶν, ὅτι ἠδύνατο νὰ γίνῃ τύραννος διότι ἀλέκτα πολλὴν δύναμιν, ἐξώριζον αὐτὸν ἐπὶ δέκα ἔτη. Ἡ ἐξορία αὕτη ἐλέγετο ἐξοστρακισμός, διότι ἐγίνετο κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

Ἐκαστος πολίτης, ἀφ' οὗ ἐλάμβανεν ἐν τεμάχιον κεράμου, τὸ ὅποῖον ἐλέγετο ὄστρακον, ἔγραφε ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ πολίτου, τοῦ ὁποῦ ἠθέλε τὴν ἐξορίαν, καὶ ἔφερεν αὐτὸ εἰς ἓνα τόπον τῆς ἀγορᾶς, ὃ ὁποῖος ἦτο περιφραγμένος γύρω διὰ κιγκλίδων.

Οἱ ἄρχοντες ἠρίθμουν πρῶτον τὸ πλῆθος τῶν ὀστράκων, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ ἀνέρχωνται εἰς ἑξ χιλιάδας, διὰ νὰ γίνῃ ὁ ἐξοστρακισμός. Ἐπειτα ἐχώριζον ἕκαστον τῶν ὀνομάτων καὶ ἐξωρίζετο ἐκεῖνος, τοῦ ὁποῦ.

ου τὸ ὄνομα ἐγράφετο ὑπὸ τῶν περισσοτέρων.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐξορίας του εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ καρποῦται τὰ εἰσοδήματα τῶν κτημάτων του.

Ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ἐξοστρακισθῇ ὁ δίκαιος Ἀριστείδης, προσῆλθεν εἰς αὐτὸν εἰς τῶν ἀγραμμάτων χωρῶν καὶ τείας εἰς αὐτὸν τὸ ὄστρακον τὸν παρέκλεσε νὰ ἐγγράψῃ τὸ ὄνομα « Ἀριστείδης ».

Ὁ Ἀριστείδης τότε ἠπόρησε καὶ τὸν ἠρώτησε. « Τί κακὸν ἔπαθες ἀπὸ τὸν Ἀριστείδην ; » Ὁ χωρικός ἀπήντησε : — « Τίποτε, οὐδὲ γνωρίζω μάλιστα τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐνοχλοῦμαι ν' ἀκούω νὰ τὸν ὀνομάζωσι δίκαιον ».

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀριστείδης οὐδὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἔγραψε τὸ ὄνομά του εἰς τὸ ὄστρακον καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν χωρικόν.

Ὁ Ἀριστείδης ἐξορισθεὶς οὐδὲν κατὰ τῆς πατρίδος του ἐμνησικάκησεν, ἀλλ' ὑψώσας τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν : « Εὐχομαι ἡ πατρίς μου νὰ εἶνε τόσον εὐτυχής, ὥστε ποτὲ νὰ μὴ λάβῃ τὴν ἀνάγκην μου ».

23. Πότον ἡγάπα ὁ Φωκίων τὴν πατρίδα του.

Ὁ Φωκίων ἦτο ἐξοχος στρατηγὸς καὶ ἐντιμώτατος πολίτης τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Τὸν ἄνδρα τοῦτον κατεδίκασαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ πλάνης εἰς θάνατον.

Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ζωῆς του. ποῖν ἀκούη

πήν τὸ κώνειον, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ φίλοι του, οἱ ὅποιοι εὐρίσκοντο ἐν τῇ φυλακῇ, τίνα παραγγελίαν καταλείπει εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

«Ν'ἀγαπᾷ», εἶπε, τὴν πατρίδα, νὰ ὑπηρετῇ αὐτὴν μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας καὶ πίστεως, μετὰ τῆς ὁποίας καὶ ἐγώ, πρὸ παντός δὲ παραγγέλλω νὰ λησμονήσῃ τὸν ἄδικον θάνατον, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ πατρίς ἀντήμευσε τὰς ὑπηρεσίας μου.»

28. Ὁ φιλαλήθης υἱός.

Πτωχή τις χήρα εἶχεν υἱόν τὸν ὁποῖον ἠγάπα πολύ. Ἀλλὰ καὶ ὁ υἱὸς ἦτο ἄξιος πολλῆς ἀγάπης, διότι προσεπάθει διὰ τῆς ἐργασίας του νὰ κερδίζῃ ὀλίγα χρήματα, ὅπως ἀνακουφίσῃ τὴν μητέρα του. Μεθ' ὅλας ὁμως τὰς προσπαθείας του δὲν κατώρθωνε νὰ κερδίσῃ ἀρκετά, διότι ὁ τόπος ἐκεῖνος ἦτο πτωχός. Παρεκάλεσε λοιπὸν τὴν μητέρα του νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτὸν νὰ μεταβῇ πρὸς ἐργασίαν εἰς ἄλλην χώραν πλουσιωτέραν. Ἡ μήτηρ του κατ' ἀρχὰς ἀντίστατο, διότι δὲν ἠθέλε νὰ ἀποχωρισθῇ τοῦ φιλιτάτου τέκνου της. Βλέπουσα ὁμως τὴν ἐπιμονὴν του ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸν ν' ἀναχωρήσῃ· θέλουσα δὲ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ὀλίγα χρήματα διὰ τὰς ἀνάγκας του ἐπώλησε κοσμήματά τινα, τὰ ὅποια τῆς ἀπέμενον καὶ λαβοῦσα περὶ τὰς πέντε λίρας ἔρραψεν αὐτὰς ἐντὸς τῶν ἐνδυμάτων του χάριν ἀσφαλείας.

Ἀποχαιρετίζουσα δὲ αὐτὸν τοῦ ἔδωκε τὰς ἐξῆς συμβουλάς. «Τέκνον μου» ἔλεγε, νὰ εἶσαι εὐσεβής, νὰ εἶσαι τίμιος· νὰ μὴ εἴπῃς δὲ ποτὲ ψεῦδος εἰς τὴν ζωὴν σου.

ἂν θέλῃς νὰ σὲ προστατεύῃ ὁ Θεός.» Ὁ υἱὸς τῆς ἀνεχώρησε μετ' ἄλλων συγχωρίων του οἱ ὅποιοι μετέβαινον εἰς τὴν αὐτὴν χώραν. Δυστυχῶς ἡ συνοδεία ἔπεσεν εἰς χειρὰς ληστῶν, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ ἐλήστευσαν ὅλους τοὺς ταξιειδιώτας ἠρώτησαν καὶ τὸν υἱὸν τῆς χήρας, ἂν ἔχῃ χρήματα.

«Μάλιστα» ἀπήντησεν ὁ φιλαλήθης υἱός. «Ἡ μήτηρ μου ἔχει ἐρραμμένας ὀλίγας λίρας εἰς διάφορα μέρη τῶν ἐνδυμάτων μου».

Οἱ λησταὶ ἀκούσαντες ταῦτα ἐγέλασαν, διότι δὲν ἐπίστευσαν εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦς. Ἐν τούτοις ἀνέφερον τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἀρχηγόν των.

Ὁ ἀρχιληστής τότε προσκαλεῖ τὸν νέον καὶ ἐρωτᾷ αὐτόν, ἂν πραγματικῶς ἔχῃ ἐρραμμένα χρήματα ἐν τὸς τῶν ἐνδυμάτων του.

«Δὲν λέγω ποτὲ ψεύματα, κύριε, ἀπήντησεν ὁ νέος. Ὁ ἀρχιληστής διατάσσει νὰ σχίσωσιν εὐθὺς τὰ ἐνδύματά του πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας. Ὅποια δὲ ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων ληστῶν, ὅτε εἶδον, ὅτι ὁ νέος ἔλεγε πραγματικῶς τὴν ἀλήθειαν.

«Διατί, μικρέ, ἐφάνέρωσας τὰ χρήματά σου, ἐν ᾧ ἠδύνασο νὰ τὰ κρύψῃς; Τὶ σὲ ἠνάγκασεν εἰς τοῦτον; ἠρώτησεν ὁ ἀρχιληστής.

«Ἡ μήτηρ μου» ἀπεκρίθη ὁ νέος, «μοὶ παρήγγειλε νὰ μὴ εἴπω ποτὲ ψεῦδος εἰς τὴν ζωὴν μου, ἂν θέλω ἔχω τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ.

Πῶς λοιπὸν ἐγὼ ἠδυνάμην νὰ ψευσθῶ; Ὁ Θεὸς δὲν ἀγαπᾷ τοὺς ψεύστας καὶ ἐγὼ θέλω νὰ μὲ ἀγαπᾷ ὁ Θεός.

Τόσῃν ἐντύπωσιν ἐπροξένησαν οἱ ἄπλοῖ οὗτοι λόγοι τοῦ μικροῦ εἰς τοὺς ληστές, ὥστε ἐπὶ τινας στιγμὰς ἔμειναν ἄφωνοι. Συνελθὼν ἐπὶ τέλους ὁ ἀρχιληστής εἶπεν ἐνώπιον πάντων. «Ἄν αὐτὸς ὁ μικρὸς εἶνε τόσον ὑπήκοος εἰς τὰς παραγγελίας τῆς μητρὸς του, δὲν εἶνε αἰσχος εἰς ἡμᾶς νὰ μὴ ὑπακούωμεν εἰς τὰς παραγγελίας τοῦ Θεοῦ, ὅστις βεβαίως οὔτε ληστείας, οὔτε κλοπὰς, οὔτε ἐγκλήματα θέλει. Φεῦ! ἂν ὁ Θεὸς ἀποστρέφεται τοὺς ψεύστας, πόσῳ μᾶλλον ἀποστρέφεται καὶ τοὺς κακούργους. Θεέ, συγχώρησόν με· ἀπὸ σήμερον ἀποχαιρετίζω τὸν ληστρικὸν βίον καὶ ὅστις θέλῃ ἅς με ἀκολουθήσῃ». Οἱ λησταὶ ἀκούσαντες ταῦτα συνεκινήθησαν καὶ αὐτοὶ μέχρι δακρύων καὶ πάντες ὁμοφώνως ἐφώνησαν, ὅτι εἶνε πρόθυμοι ν' ἀκολουθήσωσι τὸ παράδειγμα τοῦ ἀρχηγοῦ των.

Παρευθὺς λοιπὸν ἀπέδωκαν τὰ ληστευθέντα εἰς τοὺς ταξειδιώτας καὶ παρεδόθησαν μόνοι των εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ τόπου. Ὁ ἄρχων ἰδὼν τὴν μετάνοιαν αὐτῶν συνεχώρησεν αὐτούς, οἵτινες ἔγιναν εἰς τὸ ἐξῆς χρηστοὶ καὶ ἔντιμοι πολῖται. Ὁ δὲ μικρὸς, ὅστις διὰ τῆς φιλαληθείας του ἔσωσε τοὺς ληστές ἀπὸ τῆς κακίας, ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του. Ὅτε δὲ ἐφθασεν εἰς τὴν πόλιν, οἱ πολῖται μαθόντες τὰ συμβάντα ἐπήνεσαν αὐτὸν καὶ τὸν ἐβοήθησαν πρὸς εὐρεσιν ἐργασίας.

Ὁ Θεὸς ἡύλоргησε τὰ ἔργα αὐτοῦ. Μετὰ τινὰ δὲ χρόνον ἔφερε πλησίον του τὴν μητέρα του, ἣτις ἔζησε μετ' αὐτοῦ εὐτυχῆς μέχρι τέλους τῆς ζωῆς της. Ὁ δὲ καλὸς υἱὸς καὶ μετὰ θάνατον ἐτίμησε τὴν μνήμην τῆς

μητρὸς αὐτοῦ, ἥτις διὰ τῶν συμβουλῶν της κατέστη-
σεν αὐτὸν εὐτυχῇ.

29. Ὁ φιλόστοργος υἱός.

Ὁ Νικόλαος ἦτο υἱὸς πτωχοῦ χωρικοῦ. Ἀφ' οὗ
ἐτελείωσε τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἔγινε ὑπηρέτης εἰς τι-
να ἀγαθὸν οἰκοδεσπότην. Ὁ Νικόλαος ἦτο πρόθυμος
εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ κυρίου του καὶ τίμιος· διὰ τοῦ-
το ὁ κύριός του πολὺ τὸν ἠγάπα.

Ὅτε ἐπλησίασεν ἡ μεγάλη ἐορτὴ τῶν Χριστου-
γέννων, ὁ κύριός του εἶπε πρὸς αὐτόν. «Νικόλαε, ἔλθὲ
μαζὶ μου· θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα
διὰ νὰ σοὶ ἀγοράσω νέα ἐνδύματα».

Ὁ Νικόλαος ἀπήντησε: «Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ,
κύριε, διὰ τὴν καλωσύνην σας, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀνάγκην
νέων ἐνδυμάτων· αὐτὰ τὰ ὅποια ἔχω εἶνε εἰς καλὴν
κατάστασιν ἀκόμη. Ἀφ' οὗ ὅμως ἔχετε τὴν εὐχαρί-
στησιν νὰ μοὶ προσφέρητε αὐτὸ τὸ δῶρον, θὰ σᾶς πα-
ρακαλέσω θερμῶς, τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ἀπεφασίσαιτε
νὰ δαπανήσητε πρὸς ἀγορὰν ἐνδυμάτων μου, ν' ἀπο-
στείλητε εἰς τοὺς πτωχοὺς γονεῖς μου, οἱ ὅποιοι ἔ-
χουσιν ἀνάγκην πολλῶν πραγμάτων κατὰ τὰς ἀγίας
ταύτας ἡμέρας». Λέγον δὲ ταῦτα τὸ φιλόστοργον παι-
δίον ἐδάκρυσεν.

Ὁ ἀγαθὸς οἰκοδεσπότης πολὺ συνεκινήθη ἐκ τῶν
λόγων τοῦ μικροῦ ὑπηρέτου καὶ ὄχι μόνον ἔπεμψε τὰ
χρήματα πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐνδύματα καὶ
ὑποδήματα ἠγόρασε διὰ τὸν Νικόλαον καὶ ἠγάπα αὐ-

τὸν ἔκτοτε ἔτι περισσότερον.

«Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἐὰν θέλῃς νὰ γίνῃς εὐτυχὴς καὶ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς».

30. Πῶς φέρεται μία πτωχὴ καὶ τυφλὴ καλαθοποιὸς πρὸς τοὺς δυστυχεῖς.

Εἰς μίαν μικρὰν πόλιν τῆς Ἑλλάδος μίαν φορὰν ὁ χειμὼν παρὰ τὸ σῦνηθες ἦτο πολὺ δριμύς.

Αἱ ἐργασίαι ἐσταμάτησαν καὶ οἱ πτωχοὶ ὑπέφερον πολὺ.

Ὁ ἱερεὺς τῆς πόλεως, ὠμίλησεν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος περὶ ἐλεημοσύνης. Περιέγραψε ζωηρὰ τὰ δεινοπαθήματα τῶν πτωχῶν καὶ παρεκίνησε τοὺς χριστιανοὺς νὰ προσφέρωσιν ἕκαστος κατὰ τὴν δύναμίν του πρὸς περιθαλψιν αὐτῶν. Πολλοὶ τῶν χριστιανῶν συγκινηθέντες ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἀγαθοῦ ἱερέως, προσῆλθον καὶ προσέφερον ἕκαστος τὸν ὀβολὸν του.

Μεταξὺ αὐτῶν παρετήρησεν ὁ ἱερεὺς τυφλὴν νεάνιδα, ἡ ὁποία ὀδηγηθεῖσα πλησίον του, προσέφερε ποσὸν ἀνώτερον παντὸς ἄλλου. «Κόρη μου» τῇ εἶπεν ὁ ἱερεὺς, «εἶσαι πτωχὴ, ὡς βλέπω καὶ ἀόμματος· ἡ προσφορὰ σου εἶνε μεγάλη· μόνον τὸ ἥμισυ αὐτῆς θὰ δεχθῶ». «Εἶμαι τυφλὴ», εἶπεν ἡ κόρη, «ἀλλὰ πτωχὴ ὄχι· εἰς τὸ σχολεῖον τῶν τυφλῶν ἔμαθον νὰ πλέκω καλάθια καὶ ἐκ τῆς ἐργασίας μου κερδίζω, ὅσα χρειάζονται διὰ νὰ ζήσω». «Τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα προσφέρω, εἶνε ἡ οἰκονομία μου ἐκ τοῦ λύχνου. Παρακαλῶ τὴν αἰδεσιμότητά σας, νὰ δεχθῇ αὐτά».

«Γνωρίζω πολὺ καλὰ, τὶ θὰ εἶπῃ πτωχεία. Προ-
τοῦ νὰ μάθω νὰ πλέκω καλάθια, περιφερόμενη εἰς
τὰς ὁδοὺς ἀνυπόδητος καὶ ἡμίγυμνος. Πόσας φορὰς
δὲν ἐκοιμήθην νησιτικὴ ! Πόσας ψυχρὰς νύκτας τοῦ χει-
μῶνος δὲν ἐπέρασα εἰς τὰς ὁδοὺς τρέμουσα καὶ πεινῶ-
σα ! Πόσους ψυχροὺς καὶ περιφρονητικοὺς λόγους δὲν
ἤκουσα ! Τρέμω ἀκόμη, ὅταν ἐνθυμηθῶ τὰς δυστυ-
χεῖς ἐκείνας ἡμέρας, καὶ ἡ καρδία μου σπαράσσεται,
ὅσάκις ἀκούω νὰ γίνηται λόγος περὶ πτωχῶν. Πολὺ
εὐφραίνεται ἡ καρδία μου, ὅσάκις εἶμαι εἰς θέσιν νὰ
προσφέρω κάτι δι' αὐτοὺς». Ὁ ἱερεὺς τότε ἐν μέσῳ
γενικοῦ θαυμασμοῦ εἶπεν.—«Ἰδού, ἀδελφοί μου, ζων-
τανὸν παράδειγμα εὐγενοῦς καὶ φιλανθρώπου καρδίας,
τὸ ὁποῖον καθιστᾷ πάντα λόγον μου περιττόν».

Ἡ καρδία τότε τῶν χριστιανῶν, συνεπάθησε πε-
ρισσότερον τοὺς πτωχοὺς καὶ αἱ συνεισφοραὶ ἐπολλα-
πλασιάσθησαν. Οἱ πτωχοὶ ἐπαρκῶς ἀνακουφισθέντες
ὑψόλουν τοὺς εὐεργέτας τῶν καὶ πρὸ πάντων τὴν τυ-
φλὴν νεάνίδα.

Ἀλλὰ καὶ ἡ φιλάνθρωπος προᾶξις τῆς τυφλῆς κα-
λαθοποιοῦ, γενναίως ἀντημείβητο ὑπὸ τῆς κοινωνίας. Οἱ
κάτοικοι τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων, συνέρρεον εἰς
τὸ πτωχικόν της ἐργαστήριον, διὰ νὰ τὴν γνωρίσωσι
προσωπικῶς καὶ διὰ νὰ ἀγοράσωσι καλάθιον τι ἐκ τῶν
χειρῶν της. Ἡ τυφλὴ νεᾶνις ἔχαιρε, διότι ὁ σπόρος,
τὸν ὁποῖον ἔσπειρεν, ἔφερε γενναίαν συγκομιδὴν. Ἐχαι-
ρε διὰ τὸν ἑαυτὸν της ; Ὁχι, ἀλλὰ διότι ἠδύνατο κα-
λύτερον νὰ περιθάλπῃ τοὺς πτωχοὺς καὶ δυστυχεῖς. Ἐ-

ζησε πολλά ἔτη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τιμώμενη καὶ ἀγαπώμενη ὑπὸ πάντων.

31. Ἀδελφικὴ ἀγάπη.

Πλούσιός τις ἔμπορος εἶχε δύο υἱούς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν εἰςὼνομάζετο Γεώργιος, ὁ δὲ ἄλλος Ἀναστάσιος. Ὁ Ἀναστάσιος ἀποπλανηθεὶς ὑπὸ ὀλεθρίων συμβουλῶν νέων διεφθαρμένων, ἐπεδόθη εἰς πᾶν εἶδος ἀσωτείας. Οὕτω κατελύπησε καὶ κατεπίκρανε τὸν γέροντα πατέρα του, ὁ ὁποῖος ἀποθνήσκων τὸν ἀπεκήρυξεν ὡς διεφθαρμένον καὶ διὰ τοῦτο ἀφῆκεν ὅλην του τὴν περιουσίαν, εἰς τὸν ἕτερον υἱόν του Γεώργιον.

Ὁ Ἀναστάσιος μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του, ἐσκέφθη σπουδαίως καὶ μετανόησας ἤρχισε νὰ κλαίῃ διὰ τὰς παρελθούσας παρεκτροπὰς του. Ὅτε δ' ἐπληροφορήθη, ὅτι ἔγινεν ἀπόκληρος, ὅχι μόνον δὲν παρεπονήθη, σεβασθεὶς τὴν μνήμην καὶ τὴν τελευταίαν θέλησιν τοῦ πατρὸς του, ἀλλ' ὡς ὁ ἄσωτος υἱὸς εἶπεν· «Ἡμαρτον αὐτὸ μοῦ ἔπρεπεν». Ἀπὸ τῆς ἡμέρας δ' ἐκείνης ἀφῆκεν ὅλας τὰς ματαίας διασκεδάσεις του καὶ ἐπεδόθη καθ' ὀλοκληρίαν εἰς τὴν ἐργασίαν.

Ὁ Γεώργιος μαθὼν τὴν εὐτυχῇ ταύτην μεταβολὴν τοῦ ἀδελφοῦ του, μετέβη πρὸς αὐτὸν καὶ ἐναγκαλισθεὶς αὐτὸν εἶπεν· «Ἀδελφέ μου, ὁ πατήρ μας μοὶ ἀφῆκεν ὅλην του τὴν περιουσίαν, ἀλλὰ πράξας τοῦτο ἠθέλησε ν' ἀποξενώσῃ τῆς κληρονομίας τὸν ἄσωτον καὶ ἄεργον υἱόν του Ἀναστάσιον, ὁ ὁποῖος ἦτο τότε, ὅχι ὁμῶς καὶ τὸν Ἀναστάσιον τὸν καλὸν καὶ ἐργατικόν, ὁ-

ποιος εἶσαι σήμερον. Διὰ τοῦτο σοὶ ἀποδίδω τὸ μερίδιον, τὸ ὅποιον σοὶ ἀνήκει καὶ εὐχομαι νὰ ἀγαπώμεθα πάντοτε ὡς δύο καλοὶ φίλοι.

32. Ἴππος.

Ὁ ἵππος ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐξημερώθη ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἔγινεν ὄχι μόνον τὸ εὐγενέστατον ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπηρετικώτατον τῶν ζώων αὐτοῦ. Ὁ ἄρσεν ἵππος ὀνομάζεται κήλων, ὁ δὲ θήλυς φορβὰς καὶ τὸ νεογνὸν αὐτοῦ πῶλος· ὁ ἵππος ὁ χρησιμεύων πρὸς ἵππασίαν ὀνομάζεται κέλης.

Ὁ ἵππος εἶνε ζῶον θηλαστικόν· ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε μικρὰ καὶ ἐπιμήκης, τὰ ὦτα μικρά, εὐκίνητα καὶ ὀξέα, οἱ ὀφθαλμοὶ μεγάλοι καὶ ζωηροί, τὸ ῥύγχος μέγα καὶ τὰ χεῖλη παχέα καὶ εὐκίνητα.

Αἱ σιαγόνες φέρουσιν ἀνὰ εἴκοσι ὀδόντιας δηλ. δώδεκα τραπεζίας, δύο κυνόδοντας καὶ ἕξ κοπιήρας· ἡ φορβὰς δὲν ἔχει κυνόδοντας καὶ διὰ τοῦτο οἱ ὀδόντιες αὐτῆς εἶνε τριάκοντα ἕξ δηλ. δεκαοκτὼ εἰς ἐκάστην σιαγόνα. Μεταξὺ τῶν κοπιήρων καὶ τῶν κυνοδότων τοῦ ἵππου ὑπάρχει κενὸν μέρος, διὰ τοῦ ὁποίου διέρχετε ὁ χαλινός· ἐκ τῶν ὀδόντων οἱ ἔμποροι διακρίνουσι τὴν ἡλικίαν τοῦ ζώου.

Ὁ λαιμὸς εἶνε μακρὸς καὶ φέρει ἐπὶ τοῦ αὐχένος τρίχας. αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται χαίτη. Ὁ κορμὸς τῶν μὲν εὐγενῶν ἵππων εἶνε κυλινδρικός, μικρὸς καὶ λεπτός, τῶν δὲ φορητῶν χονδροειδής, φέρει δὲ στήθος πλατὺ καὶ οὐρὰν μετὰ μακρῶν τριχῶν.

Οἱ πόδες εἶνε ἰσχυροὶ καὶ φέρουσιν εἰς τὰς ἄκρας ἀνὰ μίαν ὀπλὴν ἢ χηλὴν καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἵππος

καὶ τὰ παρόμοια ζῶα ὀνομάζονται μώνυχα· διὰ τὸ μὴ καταστρέφονται οἱ ὄνυχες τοῦ ἵππου οἱ ἄνθρωποι θέτουσιν ὑποκάτω αὐτῶν πέταλα. Τὸ τρίχωμα εἶνε ποικίλον, φέρει διάφορα χρώματα.

Ἡ φωνὴ τοῦ ἵππου λέγεται χρεμετισμός, ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ εἶνε φυτική. διαμένει δὲ ὁ ἵππος τὸν μὲν χειμῶνα ἐντὸς στάβλων, τὸ δὲ θέρος πολλάκις εἰς τὸ ὕπαιθρον.

Ὁ ἵππος ζῇ περὶ τὰ τριάντα ἔτη· εἶνε ζῶον εὐγενές, ὑπόμονητικόν, εὐπειθές, πιστὸν καὶ ὑπερήφανον· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἵπποι, οἱ ὅποιοι δάκνουσι, λακτίζουσι δυστροποῦσι καὶ ἄλλας κακὰς ιδιότητας ἔχουσιν. Ὁ ἵππος σύρει ἀμάξας, κινεῖ μηχανὰς καὶ χρησιμοποιεῖται διὰ τὰ φορτία, διὰ τὸ ἄροτρον, διὰ τὰ ἀλώνια, διὰ τὴν ἵππασίαν, διὰ τὸν πόλεμον καὶ δι' ἄλλας ἐργασίας. Παρέχει δὲ κρέας τὸ ὅποιον τρώγουσιν εἰς ἄλλους τόπους, δέρμα, τρίχας, ὅστ' αὖ καὶ ἄλλα.

33. Τὸ θέρος.

Μετὰ τὴν ἀνοιξιν ἔρχεται τὸ θέρος, τὸ ὅποιον ἀρχίζει ἀπὸ τῆς ὀγδόης Ἰουνίου καὶ λήγει τὴν δεκάτην Σεπτεμβρίου δηλ. διαρκεῖ τρεῖς μῆνας. Κατὰ τὸ θέρος αἱ ἡμέραι εἶνε μακρότεραι καὶ αἱ νύκτες βραχύτεραι.

Κατὰ τὸ θέρος ὁ ἥλιος ἀναβαίνει πολὺ ὑψηλά, ἡ δὲ θερμότης τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ εἶνε ὑπερβολικὴ. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐνδύονται λεπτότερα ἔνεκα τοῦ καύσωνος, τὰ δὲ φθικὰ πτηνὰ δὲν κελαδοῦσι παρὰ μόνον

τὴν πρωΐαν καὶ τὴν ἐσπέραν, ὅποτε ὁ καιρὸς εἶνε δροσερώτερος.

Τὰ δένδρα ἔχουσιν ἀκόμη τὰ πράσινα φύλλα των πολλὰ δὲ ἐξ αὐτῶν εἶνε γεμάτα ἀπὸ καρπούς. Τῆς κερασέας, τῆς ἀβυσσηνέας, τῆς ἀπιδέας, τῆς δαμασκηνέας, τῆς ἀμπέλου καὶ τινων ἄλλων ὁπωροφόρων δένδρων, οἱ καρποὶ ἀρχίζουσιν ἤδη νὰ ὠριμάζωσιν.

Τὰ πλεῖστα εὐώδη ἄνθη ἔχουσιν ἤδη ἀπανθήσει, ὀλίγα μόνον ἀνθοῦσιν εἰσέτι. Τὸ πράσινον χρῶμα τοῦ λειμῶνος ἐξέλειπεν, ὁ δὲ σῖτες, ἡ κριθὴ καὶ τὰ ἄλλα δημητριακὰ ἔχουσι κιτρινίσει καὶ θερίζονται ὑπὸ τῶν θεριστῶν ἢ ὑπὸ θεριστικῶν μηχανῶν. Τὰ δημητριακὰ δένονται εἰς δεμάτια καὶ μεταφέρονται εἰς τὰ ἀλώνια καὶ διὰ τοῦ ἄλωνισμοῦ χωρίζονται τὰ σπέρματα ἀπὸ τῶν ἀχύρων.

Τὸ θέρος συμβαίνει πολλάκις καταιγίς, ὁ δὲ οὐρανὸς καλύπτεται ὑπὸ πυκνῶν καὶ σκοτεινῶν νεφῶν· αἴφνης τότε φαίνονται ἀστραπαὶ καὶ ἀκούονται φοβεραὶ βρονταί, μετὰ τὰς ὁποίας πίπτει ῥαγδαία βροχή, ἡ ὁποία δροσίζει τὰ διψῶντα φυτά. Πολλάκις μετὰ τῆς βροχῆς πίπτει καὶ χάλαζα, ἡ ὁποία καταστρέφει τὰ φυτὰ καὶ ζημιώνει τοὺς πτωχοὺς γεωργοὺς.

34. Τὸ θέρος.

ὦ χαῖρε, ὦραία ἐσπέρα
ἐλθέ εἰς ζεφύρου πτερὰ.
Τὸν καίοντα δρόσιξ' αἰθέρα
τοῦ Πλάστου πνοῇ δροσερά.

+

Σ' ἡμᾶς εἶν' ἡ δρόσος σου λήθη.
μ' αὐτὴν λησμονοῦμεν ἡμεῖς.
δεινῶν ψυχικῶν μας τὰ πλήθη
καὶ καῦσιν ἡμέρας θερμῆς.

+

ὦ χαῖρε ἐσπέρα! Μοιράζεις
τερπνὰς ἀναπαύσεις [στὴν γῆν
κ' ἡσύχως τὸν νοῦν ἐτοιμάζει
εἰς ὕπνου ἀγίαν σιγὴν.

38. Οἰοῖοι τοῦ γεωργου.

Γέρων τις γεωργὸς εἶχε τρεῖς υἱούς, οἵτινες καθόλου δὲν ἠγάπων νὰ ἐργάζωνται. Εἰργάζετο ὁ γέρων καὶ αὐτοὶ οἱ ἄθλιοι ἐκάθηντο καὶ ἐτρέφοντο ἐκ τῶν κόπων αὐτοῦ. Ἡμέραν τινὰ ἐνῶ ὁ γέρων ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς ἀμπέλου ῥαγδαία βροχὴ κατέλαβεν αὐτόν. Ὁ δυστυχεὴς ἐβράχη πολύ. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἡσθένησε βαρέως καὶ ἐκινδύνευσε ν' ἀποθάνῃ.

Ἐνῶ δὲ εὐρίσκετο εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἐσυλλογίζετο πόσον κακὰ θὰ ζήσῃ μετὰ τὸν θάνατόν του οἱ ὀκνηροὶ υἱοὶ του καὶ ἐλυπεῖτο πολὺ. Καὶ ἐπειδὴ ἠθελεν διὰ παντὸς τρόπου νὰ κάμῃ τοὺς υἱούς του ν' ἀγαπήσῃ τὴν ἐργασίαν, προσεκάλεσεν αὐτοὺς κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του καὶ τοὺς εἶπεν. Ἀγαπητά μου τέκνα, ἐγὼ μετ' ὀλίγον, δὲν θὰ εἶμαι πλέον εἰς τὴν ζωὴν. Ἡ τελευταία μου ὥρα, ἔφθασε. Μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκω. Μὴ κλαίετε. Οὕτως ἠθέλησεν ὁ ἄγιος Θεός. Ἄς εἶναι δοξασμένον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Σᾶς ἀφήνω τὴν εὐχὴν μου καὶ μίαν ἄμπελον.

Τίποτε ἄλλο δὲν ἔχω νὰ σὰς ἀφήσω. Εἰς τὴν ἀμ-

πελον εἶνε κρυμμένον κάτω τι. Ὅταν ἀποθάνω, σκάψατε αὐτὴν καὶ θὰ εὑρητε ὅ,τι εἰς αὐτὴν κρύπτεται». Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ὁ ἀσθενὴς γέρον, ἠυλόγησε τὰ τέκνα του καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Θεόν.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν οἱ τρεῖς υἱοὶ του ἔλαβον σκαπάνας καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἄμπελον. Ἦρχισαν λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς νὰ σκάπτωσιν ἐλπίζοντες ὅτι θὰ εὑρῶσιν ἐκεῖ που κρυμμένα χρήματα.

Ἐσκαψαν ἐπιμελέστατα ἀλλὰ χρήματα δὲν εὑρον. Ἐπειδὴ ὁμως ἐνόμισαν ὅτι τὰ χρήματα εἶνε εἰς τὴν ἄμπελον καὶ ὅτι δὲν τὰ εὑρον, διότι δὲν ἔσκαψαν ἀρκετὰ βαθέως, ἔσκαψαν πάλιν ἐξ ἀρχῆς καὶ δευτέραν φορὰν τὴν ἄμπελον. Ἀλλὰ καὶ τὴν δευτέραν φορὰν δὲν εὑρον τίποτε. Ἐφυγον λοιπὸν περίλυποι, διότι μετὰ τόσον κόπον δὲν ἐπέτυχον ὅ,τι ἐζήτουν. Ἀλλ' ἠπατῶντο. Διότι ἡ ἄμπελος σκαφεῖσα πολὺ καλὰ, ἔδωκε τόσον καρπὸν, ὥστε τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα συνηθροίσθησαν ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ, ἦσαν πολὺ περισσότερα τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα δύναται ν' ἀφήσῃ εἰς τὰ τέκνα του εἰς γεωργὸς ἀποθνήσκων.

Ἐκτοτε καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ γεωργοῦ εἰργάζοντο πάντοτε μετὰ πολλῆς προθυμίας, διότι μὲ τοὺς ἰδίους τῶν ὀφθαλμοὺς εἶδον, ὅτι ἡ ἐργασία φέρει πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

39. Ἡ καφέα.

Ἡ καφέα εἶνε δένδρον μικρὸν, ἀειθαλές· ἔχει ὕψος δύο μέχρι τριῶν μέτρων. Τὰ φύλλα αὐτῆς εἶνε

λογχοειδῇ ὡς τῆς πικροδάφνης, τὰ δὲ ἄνθη τῆς λευκὰ καὶ εὐώδη.

‘Ο καρπὸς τῆς καφέας ὁμοιάζει πρὸς τὸ κεράσιον· ἔχει δὲ κατ’ ἀρχὰς χροῶμα κόκκινον, ὅταν δ’ ὠριμάσῃ γίνεται μέλας. Ἐντὸς τοῦ καρποῦ τούτου εὐρίσκεται εἰς πυρὴν ἀποτελούμενος ἐκ δύο κόκκων, οἱ ὁποῖοι κεῖνται πλησίον ἀλλήλων καὶ καλύπτονται διὰ φλοιοῦ. Οἱ κόκκοι οὗτοι εἶνε ὁ καφές, τὸν ὁποῖον ψήνομεν.

‘Η καφέα εὐδοκιμεῖ εἰς τὰ πολὺ θερμὰ μέρη. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν Εὐρώπην δὲν καλλιεργεῖται.

‘Η καφέα ὑπῆρχε κατ’ ἀρχὰς ἐν Ἀβησσυνίᾳ, χώρα θερμοτάτῃ. Ἐκεῖθεν δὲ μετεφέρθη εἰς ἄλλην, ἐπίσης θερμὴν χώραν, τὴν Ἀραβίαν, ἡ ὁποία σήμερον παράγει μεγάλην ποσότητα καφέ. Τὸν ἐκλεκτότερον δὲ παράγει ἡ χώρα, ἡ ὁποία κεῖται πέριξ τῆς Μόκας, πόλεως τῆς Ἀραβίας.

Ἐπίσης ἡ Ἰάβα καὶ ἡ Βραζιλία παράγουσι καφὲν ὠραιότατον.

37. ‘Η σάκχαρις.

‘Ο καφὲς ἔχει γεῦσιν πικράν. Θὰ ἦτο λοιπὸν εἰς ἡμᾶς ἄχρηστος, ἐὰν δὲν εἶχομεν καὶ τὴν σάκχαριν. ‘Η σάκχαρις ἐξάγεται ἐξ ἐνὸς φυτοῦ, τὸ ὁποῖον καλεῖται σακχαροκάλαμον. Τοῦτο γίνεται ὑψηλὸν ἕως τρία μέτρα καὶ ὁμοιάζει πρὸς τὸν ἀραβόσιτον. Καλλιεργεῖται δὲ εἰς χώρας θερμὰς καὶ ἰδίως εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Τὸ σακχαροκάλαμον ὠριμάζει κατὰ τὸν Ἰούλιον.

Τότε κόπτουσιν αὐτὸ καὶ ἀφαιροῦσι τὰ φύλλα. Σχηματίζοντες δὲ δεμάτια ἐκ πολλῶν σακχαροκαλάμων, φέρουσιν αὐτὰ εἰς μύλους, οἱ ὅποιοι εἶνε κατασκευασμένοι ἐπίτηδες διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σακχάρου.

Οἱ μῦλοι οὗτοι ἀποτελοῦνται ἐκ κυλίνδρων σιδηρῶν, οἱ ὅποιοι κινοῦνται μετὰ μεγάλης ταχύτητος καὶ οὕτω συνθλίβουσι τοὺς κορμούς τοῦ σακχαροκαλάμου.

Ἐντὸς τῶν κορμῶν τούτων εὐρίσκεται χυμός τις, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς συνθλίψεως ἐξέρχεται καὶ χύνεται εἰς ἀγγεῖα ἐπίτηδες τοποθετημένα κάτωθεν τῶν μύλων. Τὸν χυμὸν τοῦτο βράζουσι καὶ δι' ἀσβέστου καθαρίζουσιν καὶ ἔπειτα θέτουσιν εἰς ἄλλα ἀγγεῖα, ὅπου πῆγνυται. Οὕτω δὲ σχηματίζεται ἡ σάκχαρις ἢ ὁποία ὅμως δὲν εἶνε ἀκόμη καθαρά.

Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ ὑπάρχουσι μεγάλα εἰδικὰ ἐργοστάσια, εἰς τὰ ὅποια ἡ σάκχαρις καθαρίζεται δευτέραν φορὰν καὶ λαμβάνει τὸ κατάλευκον χροῶμα της.

Σάκχαρις ὑπάρχει καὶ εἰς διάφορα ἄλλα φυτὰ λ.χ. εἰς τὰ δαυκία καὶ εἰς τὰ κοκκινोगούλια. Ἀλλὰ καὶ ἡ ποσότης, ἡ ὁποία εὐρίσκεται εἰς αὐτὰ εἶνε μικρὰ καὶ ἡ ἐξαγωγὴ δύσκολος καὶ δαπανηρά. Ἡ σάκχαρις χρησιμεύει εἰς ἡμᾶς οὐχὶ μόνον διὰ τὸν καφὲν ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ κατασκευάζωμεν ἐξ αὐτῆς ὥραϊα γλυκύσματα, ποτὰ καὶ φάρμακα.

Ἡ σάκχαρις ἦτο ἄγνωστος εἰς τοὺς ἀρχαίους λαούς, ὥς τοὺς Ἑβραίους, Ἕλληνας καὶ Ρωμαίους. Οὗτοι ἀντὶ σακχάρεως μετεχειρίζοντο τὸ μέλι τῶν μελισσῶν.

38. Ὁ Κλεάνθης.

Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἔζη εἰς τὰς Ἀθήναις νέος πτωχότατος, ὀρφανὸς πατρὸς καὶ μητρὸς, μὴ ἔχων μηδὲ συγγενεῖς, ὀνομάζετο δὲ Κλεάνθης.

Ὁ Κλεάνθης πολὺ ἐπεθύμει νὰ γίνῃ μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος, περιφήμου διδασκάλου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, διότι ἡγάπα πολὺ τὰ γράμματα, Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο δύσκολον, ἐπειδὴ διὰ νὰ κερδίξῃ τὸν ἄρτον τοῦ ἔπρεπε νὰ ἐργάζεται. Καὶ ὅμως ἐπέτυχε τὸν σκοπὸν τοῦ καὶ ἰδοὺ πῶς.

Συνεφώνησε μετὰ τινος κηπουροῦ νὰ ἀντλή τὴν νύκτα ὕδωρ διὰ τὸν κήπον αὐτοῦ, μετὰ τινος δὲ γραΐας τὰ τῆς ἀλέθῃ σῖτον. Οὕτω δ' ἐργαζόμενος τὴν νύκτα, ἐκέρδιζε τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν συντήρησίν του χρήματα καὶ ἡδύνατο νὰ σπουδάζῃ εἰς τὸν Ζήωνα. Οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἤξευρον τὴν πτωχείαν τοῦ Κλεάνθους, βλέποντες αὐτὸν σπουδάζοντα, ἠπόρουν πόθεν εὐρίσκει τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα καὶ ὑποπιεύσαντες ὅτι ἔκλεπτε, κατήγγειλαν αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον. Ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς δίκης καὶ ὁ Κλεάνθης παρουσιάσθη ἐνώπιον τῶν δικαστῶν.

Πῶς κερδίζεις χρήματα ; ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ δικασταί. Ἀντὼ ὕδωρ τὴν νύκτα καὶ ἀλέθω σῖτον, ἀπεκρίθη ὁ Κλεάνθης.

Οἱ δικασταὶ ἐκάλεσαν τὸν κηπουρὸν καὶ τὴν γραΐαν ὥς μάρτυρας. Οὗτοι δὲ ὡμολόγησαν πραγματικῶς ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

Οἱ δικασταὶ θαυμάσαντες τὴν φιλομάθειαν καὶ

τὴν φιλοπονίαν τοῦ Κλεάνθους ἐπήνεσαν αὐτόν. Ὁ δὲ Ζήνων συγκινηθεὶς παρέλαβεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ.

39. Πῶς ὁ Ἰκαροῦς δὲν ἀκούει τὸν πατέρα τοῦ Δαίδαλον εἰς ἐν ταξείδιον των ἀπὸ τὴν Κρήτην εἰς τὰς Ἀθῆνας.

Ὁ Δαίδαλος ἦτο Ἀθηναῖος. Ἦτο ὁ μέγιστος τεχνίτης τῆς ἐποχῆς τοῦ καὶ ἐφεῦρε πολλὰ ἐργαλεῖα.

Κατεσκεύαζε τὰ ἀγάλματα τόσον τεχνικά, ὥστε οἱ ἄνθρωποι ἐνόμιζον, ὅτι βλέπουν καὶ κινοῦνται.

Ὁ Δαίδαλος ἐξ Ἀθηνῶν μετέβη εἰς Κρήτην, εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην βασιλεὺς ἦτο ὁ Μίνως.

Οὗτος ὑπεδέχθη μετὰ χαρᾶς τὸν ἐνδοξον τεχνίτην καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ τὸν περίφημον Λαβύρινθον.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τούτου καὶ ἄλλων ἔργων ὁ Δαίδαλος ἐπεθύμησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἀγαπῆ- τὴν τοῦ πατρίδα.

Ὁ Μίνως ὁμως, ὅστις δὲν ἤθελε νὰ φύγῃ τόσον σπουδαῖος τεχνίτης ἐκ τῆς Κρήτης, εἶπεν εἰς τὸν Δαίδαλον, ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτὸν τοῦτο, καὶ προσέθεσεν. «Ἔδωκα αὐστηρὰς διαταγὰς νὰ μὴ σὲ παραλάβῃ κανὲν πλοῖον.»

Ὁ Δαίδαλος ἤθελε διὰ παντὸς τρόπον νὰ ἀναχωρήσῃ, τὰ δὲ ἐμπόδια ἠῦξανον ἀκόμη περισσότερον τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ταύτην.

Νύκτα καὶ ἡμέραν ἐσκόπιοιτο νὰ εὑρῇ τρόπον δρα- πετεύσεως.

Μετὰ πολλὰς σκέψεις ἡμέραν τινὰ ἀνεφώνησε. Μάτην αἱ αὐστηραὶ διαταγαὶ τοῦ Μίνωος! Ποῖος θὰ μ' ἐμποδίσῃ νὰ φύγω διὰ τοῦ ἀέρος ὡς πτηνόν;»

Κατεσκεύασε λοιπὸν δύο μεγάλας πτέρυγας διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐκ πτερῶν, τὰ ὅποια συνεκόλλησε διὰ κηροῦ καὶ δύο μικροτέρας διὰ τὸν υἱὸν τοῦ Ἴκαρον.

Προσθήροσε ἔπειτα αὐτὰς καλῶς εἰς τὸ σῶμά του καὶ κινῶν αὐτὰς διὰ τῶν χειρῶν τοῦ ἐπέτα ὡς πτηνόν.

Κατόπιν ἐδίδαξε τὸν τρόπον τῆς πτήσεως καὶ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ. Ἀφοῦ δ' ἐβεβαιώθη ὅτι καὶ ὁ Ἴκαρος κατέστη ἱκανὸς νὰ πετᾷ, ἡτοιμάσθησαν πρὸς ἀναχώρησιν.

Ὁ Δαίδαλος τότε ἔδωκε τὰς τελευταίας συμβουλὰς πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ. «Υἱέ μου, πάντοτε πλησίον μου νὰ πετᾷς. Πολὺ ὑψηλὰ νὰ μὴ ἀναβαίνῃς, διότι θ' ἀναλύσῃ ὁ ἥλιος τὸν κηρὸν καὶ αἱ πτέρυγες θὰ διαλυθῶσι. Πολὺ χαμηλὰ πρὸς τὴν θάλασσαν νὰ μὴ καταβαίνῃς, διότι θὰ βραχῶσιν αἱ πτέρυγες, καὶ δὲν θὰ δύνασαι νὰ τὰς κινήῃς».

Ὁ Δαίδαλος ἐνηγκαλίσθη τὸν υἱὸν τοῦ, τὸν ἐφίλησε καὶ τινάξας τὰς πτέρυγὰς τοῦ ἐπέταξεν εἰς τὸν ἀέρα. Κατόπιν τούτου ἐπέτα καὶ ὁ Ἴκαρος.

Μετ' ὀλίγον ἀφῆκαν ὀπίσω τὰ ὑψηλὰ βουνὰ τῆς Κρήτης.

Οἱ ναῦται ἐπὶ τῶν πλοίων, οἱ ἄλιεῖς, οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ποιμένες ἔμειναν ἐκπληκτοί. Ἀφῆκαν οἱ ναῦται τὰς κώπας, οἱ ἄλιεῖς τὰ δίκτυα, οἱ γεωργοὶ τὸ ἄρο-

τρον, οἱ ποιμένες τὸν αὐλὸν καὶ παρετήρουν τὰ δύο ταῦτα πρωτοφανῇ πτηνά.

‘Ο Ἰκαρος κατ’ ἀρχὰς ἐπέτα σύμφωνα μὲ τὰς ὀδηγίας τοῦ πατρὸς του.

Κατόπιν ὁμως ἐσκέφθη ὅτι, δὲν θὰ ἦτο ἄσχημα νὰ πετάξῃ ὑψηλότερα καὶ τὸ ἔπραξεν.

Ἐκεῖ ἐπάνω συνέβη ὅ,τι προέβλεψεν ὁ πατήρ. ‘Ο κηρὸς ἀνελύθη ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου, τὰ πτερὰ διεσκορπίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ ὁ Ἰκαρος ἤρχισε νὰ καταπίπτῃ βαρὺς ὡς λίθος.

— «Πάτερ μου! πάτερ μου!» ἐφώναξε μετὰ σπαρακτικῆς φωνῆς: Πρὸ τοῦ ὅμως σιραφῇ ὁ Δαίδαλος νὰ ἴδῃ τί συμβαίνει, τὰ κύματα ἔκλεισαν τὸ στόμα τοῦ Ἰκάρου καὶ ἡ θάλασσα τὸν κατέπιεν.

‘Ο δυστυχὴς Δαίδαλος ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ ἔντρομος. — Ἰκαρε!, Ἰκαρε! Ποῦ εἶσαι τέκνον μου;

Ἐνῶ δὲ παρετήρει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, εἶδε μερικὰ πτερὰ ἐπιπλέοντα. Ἐνόησε τότε ὅτι ὁ ἀγαπητὸς του υἱὸς ἐπνίγη.

Κατέβη λοιπὸν εἰς μίαν ἐκεῖ πλησίον νῆσον καὶ περιέμενεν, ἕως ὅτου μετεκομίσθῃ ὑπὸ δελφίνος τὸ σῶμα τοῦ Ἰκάρου εἰς τὴν παραλίαν.

Ἐλαβε τότε τοῦτο καὶ μετὰ θρήνων καὶ ὀδυρμῶν τὸ ἔθαψεν ἐκεῖ.

Ἐκτοτε ἡ νῆσος αὕτη ὠνομάσθῃ Ἰκαρία καὶ τὸ πέλαγος Ἰκάριον.

40. Ἡ βελόνη.

Νέος πτωχὸς ἀλλὰ φίλεργος καὶ οἰκονόμος, εἶχε λάβει τὸ ἀπολυτήριον τοῦ πλήρους σχολείου. Ἐπειδὴ δ' ἔσπερεῖτο τῶν μέσων πρὸς περαιτέρω σπουδὰς, μετέβη εἰς ἓνα ἔμπορον καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τὸν προσλάβῃ εἰς τὸ κατὰστημά του.

Ὁ ἔμπορος εἶπεν, ὅτι οὐδεμίαν εἶχε κενὴν θέσιν εἰς τὸ κατὰστημά του καὶ ὅτι βραδύτερον, ἂν λάβῃ ἀνάγκην μικροῦ ὑπαλλήλου, θὰ προσλάβῃ αὐτόν. Ὁ νέος ἐχαιρέτισε τὸν ἔμπορον καὶ ἀνεχώρησε λυπημένος διὰ τὴν ἀποτυχίαν. Ἐνῶ δ' ἐξήρχετο ἐκ τοῦ γραφείου αὐτοῦ, εἶδε λαμαὶ μίαν βελόνην καὶ κύψας ἔλαβεν αὐτήν, τὴν ἐκάρφωσεν ἐπὶ τοῦ ἐνδύματός του καὶ ἀνεχώρησεν.

Ὁ ἔμπορος, ὅστις ἦτο ἄνθρωπος εὐφυέστατος, εἶδεν ἐκ τοῦ γραφείου τὸ κίνημα τοῦτο τοῦ νέου καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐνόησεν, ὅτι ἦτο οἰκονόμος καὶ ἐπομένως κατὰλληλος διὰ τὸ κατὰστημά του.

Ἀμέσως λοιπὸν καλεῖ τὸν νέον καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. «θὰ σοὶ δώσω θέσιν εἰς τὸ κατὰστημά μου».

Ὁ νέος ἀνέλαβε τὴν ἐργασίαν μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας καὶ τιμιότητος. Μετὰ τίνα δὲ ἔτη ἔγινε ταμίας τοῦ καταστήματος, ἔπειτα συνέταιρος καὶ κατόπιν μεγαλέμπορος.

41. Λέων καὶ Λαγὼς.

Λέων τις ἐπιτυχὼν λαγῶν κοιμώμενον ἔμελλε νὰ τὸν φάγῃ. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁμως διήρχετο ἐκεῖθεν ἑλαφὸς τις, τὴν ὁποίαν, εὐθὺς ὥς εἶδεν ὁ λέων,

ἤρchiσε νὰ καταδιώκη ἀφήσας τὸν λαγῶν. Ἡ πτωχὴ ἔλαφος ἔτρεχεν ὅσον ἡδύνατο ταχύτερον, ὁ δὲ λέων, ἀφοῦ κατεδιώξεν αὐτὴν ἐπὶ πολλὴν ὥραν, μὴ δυνάμενος νὰ τὴν φθάσῃ ἀπηλπίσθη καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχεν ἀφήσει τὸν λαγῶν κοιμώμενον. Οὗτος ὁμως ἐν τῷ μεταξὺ ἀφυπνισθεὶς εἶχε γίνοι αἴφαντος.

Ὁ λέων μὴ εὐρὼν τὸν λαγῶν ἐσκέφθη καὶ εἶπε καθ' ἑαυτὸν : «Πόσον ἀνόητος ἤμην ν' ἀφήσω αὐτὸν νὰ φύγῃ ! Καλὰ νὰ πάθω· δὲν ἤμην εὐχαριστημένος μὲ τὸ λαγῶν, ἐπεθύμησα καὶ τὴν ἔλαφον. Τώρα ἔχασα καὶ τοὺς δύο. Αὐτὰ παθαίνουνσιν ὅσοι δὲν εὐχαριστοῦνται μὲ τὰ ὀλίγα καὶ θέλουσι τὰ πολλά».

(Αἰσώπειος μῦθος)

Ὁποῖος γυρεύει τὰ πολλά χάνει καὶ τὰ ὀλίγα.

Ὁποῖος κυνηγᾷ πολλὰ πουλιὰ δὲν πιάνει κανένα.

42. Κύων ὁ πλεονέκτης.

Κύων τις εἰσελθὼν εἰς τὴν καλύβην ἐνὸς ποιμένου, ἤρπασε τεμάχιον κρέατος καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν, ἵνα μὴ συλλάβῃ αὐτὸν ὁ ποιμὴν.

Ἐνῷ ἔτρεχεν ἔφθασεν εἰς τινὰ βαθὺν ποταμὸν καὶ ἐρρίφη ἐντὸς αὐτοῦ διὰ νὰ περάσῃ εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην. Ὅταν ὁμως εἶδε τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ, ἐνόμισεν ὅτι ἦτο ἄλλος κύων κρατῶν εἰς τὸ στόμα τοῦ τεμάχιον κρέατος μεγαλύτερον τοῦ ἰδικοῦ του.

Ὁ πλεονέκτης κύων ἀφῆκεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐκράτει, καὶ ὥρμησεν, ἵνα ἀφαιρέσῃ τὸ κρέας τοῦ ἄλλου κυνός. Ἀλλὰ μεταίως ἐπεχείρησε τοῦτο, διότι ἄλ-

λος κύων δὲν ὑπῆρχεν. Ἐννοήσας τότε ὁ λαίμαργος τὴν πλάνην τοῦ ἐστράφη διὰ νὰ λάβῃ τὸ ἰδικόν του, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ὑπῆρχε, διότι τὸ ὀρμητικὸν ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ εἶχε παρασύρει αὐτό. Τεθλιμμένος τότε ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην λέγων καθ' ἑαυτόν. Δ' ἔκαια ἔχω πάθει, διότι ἐκεῖνος ὅστις ἐπιθυμεῖ τὰ πολλὰ χάνει καὶ τὰ ὀλίγα.

43. Μὲ ποῖον εὐγενῆ τρόπον διασκεδάσει εἰς πλουσιόπαις μὲ ἓνα πτωχὸν χωρικόν.

Μίαν φορὰν ὁ υἱὸς ἐνὸς πλουσίου ἐξῆλθεν εἰς περίπατον, μετὰ τοῦ παιδαγωγοῦ του εἰς τὰς ἀμπέλους.

Εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν εὗρον ἓνα χωρικόν, ὅστις κατεγίνετο νὰ ἐμβολιάσῃ ἓν δένδρον.

Εἶχεν ἐκβάλει τὰ ὑποδήματά του ἔξω ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ ἔχων τὴν προσοχὴν του εἰς τὴν ἐργασίαν δὲν παρετήρησε τοὺς δύο περιπαιητάς.

Ὁ πλουσιόπαις ἰδὼν τὰ ὑποδήματα λέγει πρὸς τὸν παιδαγωγόν του: «Κρύπτωμεν τὰ ὑποδήματα, νὰ ἴδωμεν τί θὰ κάμῃ ;»

Ὁ παιδαγωγὸς ὁμῶς τῷ ἀπαντᾷ:—«Αὐτὸ δὲν εἶνε καλόν. Καλύτερον θὲς κάτι εἰς ἕκαστον τῶν ὑποδημάτων καὶ ἄς κρυβῶμεν ἡμεῖς νὰ ἴδωμεν τί θὰ συμβῇ. Ἴδού, λάβε αὐτὰ τὰ δύο εἰκοσόφραγκα !»

Ὁ πλουσιόπαις ἔθεσε μετὰ χαρᾶς εἰς ἕκαστον τῶν ὑποδημάτων ἀπὸ ἓν εἰκοσόφραγκον καὶ ἐκρύβη μετὰ τοῦ παιδαγωγοῦ του ὅπισθεν ἐνὸς μεγάλου δένδρου.

‘Ο χωρικός, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, μετέβη νὰ ὑποδεθῇ.

‘Οποία ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του, ὅτε εὔρε τὰ δύο εἰκοσόφραγκα ! Πόσον περισσότερον ἐθαύμαζε, διότι παρετήρει παντοῦ καὶ δὲν ἔβλεπε κανένα !

Ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ τρεῖς φοράς, ἐσταύρωσε τὰς χεῖράς του καὶ εἶπε μετὰ δακρύων :— Θεέ μου, πῶς νὰ σὲ εὐχαριστήσω, διότι εἰσήκουσας τὴν παράκλησίν μου ; Ἡ σύζυγός μου καὶ τὸ μονάκριβον τέκνον μου εἶνε ἀσθενεῖς, Δὲν εἶχον νὰ πληρώσω οὔτε ἰατρὸν οὔτε φάρμακον. Μήπως εἶχον νὰ ἀγοράσω ὀλίγον γάλα ; Θεέ μου, πόσον εἶσαι καλός !»

‘Ο πλουσιόπαις καὶ ὁ παιδαγωγός του πολὺ συνεικινήθησαν ἐκ τῶν λόγων τοῦ χωρικοῦ.

Ἐνῶ δὲ ὁ χωρικός εἰσῆλθε, διὰ νὰ λάβῃ κάτι ἐκ τῆς ἀμπέλου, αὐτοὶ ἀπεμακρύνθησαν ἐκεῖθεν ταχέως.

‘Ο χωρικός ὁπότεν τοὺς εἶδε πολὺ μακράν, ἐνόησε, τὶ συνέβη καὶ εἶπεν :— « Εἶνε ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ! »

44. ‘Ο σπόρος τῆς πλατάνου καὶ ἡ χελιδὼν.

(Μῦθος)

Σπόρος πλατάνου ἐφέρετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Μία χελιδὼν ἰδοῦσα αὐτὸν ἤρχισε νὰ τὸν περιπαίξῃ καὶ νὰ τοῦ λέγῃ : « Ταλαίπωρε σπῆρε σὲ λυποῦμαι ! ποῦ ἐλπίζεις νὰ φθάσῃς ἄνευ πτερῶν ; Μήπως θέλεις νὰ μιμηθῇς τὰ πτηνά ; »

— « Ποῖος ἡξεύρει, ὑπερήφανον πτηνόν ; », ἀπὴν.

τησεν ὁ σπόρος· «ἴσως ἔλθῃ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃς ἀνάγκην τοῦ μικροῦ σπόρου, τὸν ὅποιον τώρα περιφρονεῖς». Ἡ Χελιδὼν, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, ἔρριψε περιφρονητικὸν βλέμμα καὶ ἀπεμακρύνθη.

Πολλοὶ χειμῶνες παρῆλθον ἔκτοτε.

Ἡ Χελιδὼν φεύγουσα τὸ ψῦχος ἀπεδήμει εἰς θερμοὺς τόπους. Ἡμέραν τινά, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Χελιδὼν ἐπέτα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διὰ νὰ εὕρῃ τροφήν, ἠκούσθη αἶφνης κρότος ὄπλου καὶ τεμάχιον μολύβδου ἤγγισε τὴν πτέρυγα τοῦ πτηνοῦ, τὸ ὅποιον ἀπεμακρύνθη ἐν τρομον. Δεύτερος κρότος ἠκούσθη, ἀλλ' ἡ Χελιδὼν ἐπέταξεν εἰς μικρὰν πλάτανον, τὸ μόνον δένδρον τῆς πεδιάδος, καὶ ἐξηφανίσθη ἐντὸς τῶν κλάδων αὐτῆς. Τὰ σφαιρίδια τοῦ κυνηγοῦ δὲν ἠδύναντο νὰ τὴν φθάσωσι.

Τότε ἠκούσθη ἐκ τοῦ δένδρου φωνὴ ἐξερχομένη καὶ λέγουσα : «Ἐνθυμεῖσαι τὸν μικρὸν σπόρον τῆς πλατάνου, τὸν ὅποιον ἄλλοτε περιεφρόνησας ; Ἄνευ αὐτοῦ θὰ ἦσο τώρα νεκρόν, ὑπερήφανον πτηνόν, καὶ τὸ ἐρχόμενον ἔαρ δὲν θὰ ἤκουον τὴν φωνήν σου. Ὁ κίνδυνος παρῆλθε· δύνασαι νὰ φύγῃς. Ὅταν θὰ ἐπανέρχῃσαι, θὰ μὲ εὕρίσκῃς κατ' ἔτος ἰσχυρότερον καὶ μεγαλύτερον. Πέταξον καὶ ἐνθυμοῦ πάντοτε ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον σοὶ συνέβη σήμερον, καὶ μὴ ὑπερηφανεύῃσαι πλέον.

Ὅποιος περηφανεύεται γρήγορα ταπεινώνεται.

45. Ἡ ἀλαζὼν κόρη.

Ἐξῆς ποτὲ πλούσιός τις κύριος, ὅστις κατόφκει μετὰ

τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς μεγαλοπρεπὲς μέγαρον. Ἡ Ἀλεξάνδρα, ἕνεκα τοῦ πλούτου αὐτῆς καὶ τῆς ὑψηλῆς θέσεως τὴν ὁποίαν κατεῖχεν ὁ πατὴρ τῆς, ὑπερηφανεύετο καὶ δὲν κατεδέχετο νὰ ὁμιλῇ μετὰ τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων.

Ἡμέραν τινὰ πτωχὴ τις κόρη, Μαρία ὀνομαζομένη θυγάτηρ χτίστου τινός, ἦλθεν εἰς τὸ μέγαρον καὶ ἐξήτησε νὰ ἴδῃ τὴν Ἀλεξάνδραν. Αὕτη ἐκ περιεργείας κοινουμένη ἐδέχθη τὴν Μαρίαν καὶ ἠρώτησεν αὐτὴν δι' ἀποτόμου τρόπου τί ζητεῖ.

—«Κυρία ἀπεκρίθη δειλῶς ἡ μικρὰ κόρη, «ὁ πατήρ μου ἀσθενεῖ βαρέως καὶ σᾶς παρακαλεῖ νὰ λάβῃτε τὸν κόπον νὰ ἔλθητε εἰς τὴν οἰκίαν μας, διότι ἔχει νὰ σᾶς ὁμηλήσῃ».

—«Πῶς» ἀνέκραξεν ἡ ἀλαζὼν Ἀλεξάνδρα προσβληθεῖσα, «ἐγὼ νὰ ἔλθω εἰς τὴν οἰκίαν σου; Δὲν ἀρμόζει εἰς μίαν κυρίαν τῆς θέσεώς μου νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ συναναστρέφεται μὲ ἀνθρώπους τῆς τάξεως τοῦ πατρὸς σου! Νὰ εἴπῃς εἰς αὐτόν, ὅτι δὲν ἔχω καιρόν.»

Ἡ Μαρία δακρύουσα ἀνεχώρησε. Δὲν παρῆλθεν ὅμως πολλὴ ὥρα καὶ ἐπανῆλθε πάλιν τρέχουσα εἰς τὸ μέγαρον.

—«Κυρία, εἶπεν ὁ δυστυχὴς πατήρ μου ἀποθνήσκει, μόλις δύναται νὰ ὁμιλῇ. Πρέπει νὰ σᾶς ἴδῃ, ἡ μήτηρ σας, πρὸ τοῦ θανάτου τῆς, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πολέμου εἶχε καλέσει τὸν πατέρα μου καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ κρημνίσῃ μέρος τοῖχου τινὸς τοῦ μεγάρου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ σας ἔκρυψε σπουδαῖον θησαυρόν. Οὐδεὶς γνωρίζει τὸ μυστικὸν ἐκτὸς τοῦ

πατρός μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ μήτηρ σας ἔδωκεν ἐν-
τολήν νὰ φανερώσῃ τὴν κρύπτειν μόνον εἰς σᾶς, ὅταν
φθάσῃτε εἰς τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας σας, ἀλλ' ὁ
πατὴρ μου ἀποθνήσκει ἤδη καὶ πρέπει νὰ σᾶς ὁμι-
λήσῃ.

Ἡ Ἀλεξάνδρα ἐξεπλήγη καὶ προθύμως ἠκολού-
θησε τὴν Μαρίαν. Ἐρθασεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κτί-
στου, ἀλλὰ ἦτο πλέον ἀργά. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος δὲν
ὑπῆρχε· μόλις πρὸ ὀλίγων λεπτῶν εἶχεν ἐκπνεύσει.

Ἡ Ἀλεξάνδρα πλήρης θλίψεως ἐπανῆλθεν εἰς τὸ
μέγαρόν της. Ἡ ἀλαζὼν κόρη μετενόει πικρῶς διότι
ἔνεκα τῆς ἐπάρσεώς της καὶ τὸν τίμιον κτίστην ἐλύπη-
σε κατὰ τὰς τελευταίας του στιγμὰς καὶ τόσον σπουδαί-
αν περιουσίαν ἀπώλεσεν.

Ὅπου ψηλὰ κυτᾶ πάντα στραβοπατᾶ.

Ὁ Θεὸς τοὺς μεγάλους ταπεινώνει καὶ τοὺς ταπεινοὺς ὑψώνει.

Ἀνθρωπος οἰηματίας πάσχει συμφορὰς παντοίας.

46. Ὁ χρυσοῦς τρίπους καὶ οἱ ἐπτὰ σοφοί.

Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν Κῶοι ἀλιεῖς ἔρριψαν
εἰς τὴν θάλασσαν τὸ δίκτυον αὐτῶν ἵνα ἀλιεύσωσι. Κα-
τὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρουσιάσθησαν Μιλήσιοί τι-
νες, οἵτινες προηγόρασαν ὅσα δι' αὐτοῦ ἤθελον ἀνα-
σύρει οἱ ἀλιεῖς. Ἀλλὰ τὸ δίκτυον μετὰ τῶν ἰχθύων ἀ-
νέσυρε καὶ χρυσοὺν τρίποδα, τὸν ὁποῖον ἔλεγον ὅτι
εἶχε ὀρίψει ἡ Ἐλένη τοῦ Μενελάου εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐγεννήθη τότε φιλονικία μεταξὺ τῶν ἀγοραστῶν
καὶ τῶν πωλητῶν περὶ τοῦ εἰς ποίους ἀνήκει ὁ χρυ-

σοῦς τρίπους. Οἱ μὲν πωληταὶ ἔλεγον ὅτι μόνον τοὺς ἐντὸς τοῦ δικτύου ἰχθῦς ἐπώλησαν, οἱ δὲ ἀγορασταί, ὅτι ὅλον τὸ περιεχόμενον τοῦ δικτύου ἠγόρασαν. Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ἐπέμενον εἰς τὴν γνώμην των, ἡ δὲ διαφορὰ των δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ λυθῇ. Διὰ τοῦτο κατέφυγον εἰς τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἵνα διαλύσῃ ταύτην.

Τὸ μαντεῖον ἀπήντησεν, ὁ τρίπους ἔπρεπε νὰ δοθῇ εἰς τὸν σοφώτατον πάντων. Τότε οἱ Κῶοι προσέφερον αὐτὸν εἰς τὸν Θαλῆν, ὅστις ἦτο Μιλήσιος, διότι αὐτὸν ἐνόμιζον σοφώτερον μεταξὺ τῶν τότε ἐπὶ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλ' ὁ μετριοφρων Θαλῆς δὲν ἐδέχθη τὸν τρίποδα, εἰπὼν ὅτι ἐθεώρει σοφώτερον αὐτοῦ τὸν Βίαντα. Ἀλλὰ καὶ ὁ Βίας, ὅτε τῷ προσεφέρθη ὁ τρίπους, ἔδωκε τὴν αὐτὴν ἀπάντησιν καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς ἄλλον,

Τοιοιουτοτρόπως, ὁ τρίπους προσεφέρθη καὶ εἰς τοὺς ἐπὶ σοφοὺς χωρὶς οὐδεὶς νὰ δεχθῇ αὐτόν, διότι ἡ μετριοφροσύνη, ἡ ἐκ τῆς ἀληθοῦς σοφίας πηγάζουσα δὲν ἐπέτρεπεν εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν νὰ νομίσῃ ἑαυτὸν σοφώτερον τῶν ἄλλων. Διὰ τοῦτο ὁ τρίπους ἀφιερώθη εἰς τὸν θεόν Ἀπόλλωνα.

42. Ἐργάτης καὶ κύριος.

Πτωχὸς τῆς ἐργάτης ὀνομαζόμενος Ἰωάννης, διατάχθη ὑπὸ τοῦ κυρίου του ἐσπέραν τινὰ τοῦ Σαββάτου νὰ μεταφέρῃ τὴν ἐπομένην ἡμέραν, τὴν Κυριακὴν, σάκκον ἀνθράκων εἰς τινὰ οἰκίαν.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, ἀπήντησεν ὁ ἐργάτης, δι-
οτι εἶνε Κυριακή, ἀλλ' εὐχαρίστως ἤθελον τὸ πρά-
ξει τώρα.

Καὶ διὰ τί; ἠρώτησεν ὁ κύριός του.

— Ἐπιθυμῶ, ἀπήντησεν ὁ ἐργάτης, νὰ ἀποφεύγω
κατὰ τὴν Κυριακὴν πᾶσαν ἐργασίαν, ἥ ὅποια δὲν εἶνε
ἀναγκαία.

— Πολὺ καλὰ, παρετήρησεν, ὁ κύριός του· ἐὰν
δὲν μεταφέρῃς τὸν σάκκον τοῦτον αὔριον, νὰ μὴ ἔλ-
θῃς εἰς τὴν ἐργασίαν τὴν Δευτέραν.

— Λυποῦμαι πολὺ, κύριε, ἀπήντησεν ὁ ἐργάτης
καὶ ἀνεχώρησεν. Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης ἔλεγε καθ' ἑαυτόν.
Πόσον κακῶς σκέπτεται ὁ κύριός μου, μὴ ἐννοῶν, ὅ-
τι, ὅταν περιφρονῶ, τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, οὐδὲ τὰ
συμφέροντά του θέλω σεβασθῇ. Ἀλλὰ προτιμότερον
νὰ δυσαρεστήσω τὸν ἐλίγειον, παρὰ τὸν οὐράνιον Κύ-
ριόν μου.

— Τὴν Δευτέραν πρωτὶ ὁ ἐργάτης ἐξῆλθεν εἰς τὴν
ἀγορὰν ζητῶν ἐργασίαν· καθ' ὁδὸν ὁμως, ἀπήντησεν
αὐτὸν ὁ κύριός του καὶ τῷ εἶπεν: Διατὶ δὲν ἐργά-
ζεσαι σήμερον Ἰωάννη; — Διότι μὲ ἀπέβαλες ἀπήντη-
σεν οὗτος. — Αἶ καὶ μένε καὶ σὺ! ἐγὼ σοὶ ὠμίλησα ὀλί-
γον ἀπερισκέπτως τὸ Σάββατον, ἀλλ' οὐδόλως ἐννό-
ουν νὰ ἀποβάλω τόσον πιστὸν ἐργάτην. Ὑπαγε εἰς τὸ
ἔργον σου. Ἄλλ' εἰπέ μοι, πόθεν ἔλαβες αὐτὰς τὰς
περὶ Κυριακῆς ιδέας;

— Ἀπὸ τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, ἀπήντησεν ὁ
Ἰωάννης, ὅτε ἤμην εἰς τὸ σχολεῖον, ἔλαβον τὰς ιδέας
ταύτας παρὰ τοῦ καλοῦ μου διδασκάλου· ἰδοὺ δὲ, ὅσα

ἔμαθον περὶ τῆς Κυριακῆς, τὰ ὅποια τόσῳ βαθέως ἐνετυπώθησαν εἰς τὸν νοῦν μου, ὥστε οὐδέποτε θὰ λησμονήσω αὐτά. Ὁ Ἰωάννης τότε ἤρχισε νὰ διηγῆται ὁ δὲ κύριός του ἤκουε μετὰ προσοχῆς.

48. Ἡ Κυριακή.

Μόλις ἔλαμπαν τὰ κάλλη τῆς αὐγῆς τερπνά,
τὰ παιδάκια, ἡ μητέρα τρέχει καὶ ξυπνᾷ.
«Αἱ παιδιὰ, καιρός, ξυπνᾶτε ! κ' εἶναι Κυριακή.
ἡ καμπάνα μᾶς φωνάζει ! τὴν ἀκοῦτε κεῖ ;»
«Τώρα ἀμέσως, μητερίτσα», λέγουν κ' ἐνταυτῷ
πῶς εὐρέθησαν ἔς τὸ πόδι ὅλα ἔς τὸ λεπτό !

Ἡ μητέρα μὲ δροσᾶτο τᾶπλυνε νερό,
τὰ μαλλάκια τους μὲ χτένι ἔχωρις ἄργυρό,
Τᾶλλαξε σιδηρωμένα ροῦχα γιορτερὰ,
κ' ἔλαμπαν σὰν ἀγγελούδια κ' ἦσαν μιὰ χαρά.
Τώρα νὰ εἰς τὸ πεζοδρόμι τὰ παιδιὰ κι' αὐτὴ
τὸ μικρὸ της ἀπ' τὸ χέρι τρυφερὰ κρατεῖ.

Εὐτακτα εἰς τὴν ἐκκλησίαν στέκουν τὰ παιδιὰ
καὶ τὴν λειτουργίαν ἀκούουν μ' ἀνοικτὴ καρδιά.
Φῶς καὶ μέσα, φῶς κι' ἀπέξω. Πάλιν νὰ μαζί.
εἰς τὸ σπὶτ' ἡ συνοδεία ἔρχεται μαζί.
Σ' ὅλην χύθηκε τὴν στράτα μόσχος θαυμαστὸς
καὶ ἀόρατος μαζί των ἔρχετ' ὁ Χριστός.

49. Ὁ νέος Λυκούργος.

Ὁ πατὴρ τοῦ Λυκούργου ἦτο ἀπλοῦς ἐργάτης εἰς

ὕφαντήριον· ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιμελείας, τῆς φιλοπο-
νίας καὶ τῆς οἰκονομίας του κατώρθωσε ἐντὸς βραχυ-
τάτου χρονικοῦ διαστήματος ν' ἀποκτήσῃ ἰδικόν του ὕ-
φαντήριον. Εἰς τὸ ἐργαστήριόν του τοῦτο εἰργάζετο
μετὰ πολλοῦ ζήλου μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς
ζωῆς του.

Ὁ υἱὸς του Λυκοῦργος, ἀφοῦ ἀρκούντως ἐμορ-
φώθη εἰς τὰ σχολεῖα τῆς παιρίδος του, εἰργάζετο εἰς
τὸ ὕφαντήριον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἀλλὰ μετὰ τὸν θά-
νατον τοῦ πατρὸς του κληρονομήσας ὁλόκληρον τὴν
πατρικὴν περιουσίαν ἐνόμισεν ὅτι θὰ ἦτο ἀνοησία νέ-
ος ἔχων τόσην περιουσίαν νὰ ἐργάζεται. Διὰ τοῦτο
πωλῆσας τὸ πατρικὸν ἐργαστήριον μετέβη εἰς ἄλλην
μεγάλην καὶ πολυέξοδον πόλιν. Ἀλλὰ μὴ γνωρίζων νὰ
διαχειρισθῇ τὴν περιουσίαν του καὶ μὴ ἔχων ἄλλην
τινὰ ἐργασίαν ἐπεδόθη εἰς τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰς δι-
ασκεδάσεις. Ἡ περιουσία του ὁλόκληρος ὀλιγόστευε
καὶ μετὰ τινα ἔτη ἀπωλέσθη ὁλόκληρος. Τότε ἤρχισε
νὰ δανείζεται· τὰ χρέη του ταῦτα δὲν ἠδύνατο νὰ πλη-
ρώσῃ καὶ ἐφυλακίσθη.

Κατάκλειστος ἐν τῇ φυλακῇ ἐσυλλογίζετο ποῦ τὸν
ἔφερεν ἡ ὀκνηρία του καὶ ἔλεγε : « φρονιμώτερον καὶ
ἀξιοπρεπέστερον θὰ ἦτο ἐὰν ἐξηκολούθουν ἐργαζόμενος
εἰς τὸ ὕφαντήριόν μου, τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος
ὑπὸ πάντων.

Μετὰ διετῇ φυλάκισιν ἐλευθερωθεὶς ἐπανῆλθεν
εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του καὶ παρεκάλει τὸν
ἀγοραστήν τοῦ ἐργοστασίου του νὰ τὸν προσλάβῃ ὄχι

πλέον, ὥς ἐργοστασιάρχην, ἀλλ' ὥς ἀπλοῦν ἐργάτην
μὲ μετριώτατον ἡμερομίσθιον.

— Ὀκνηρία μήτηρ πάσης κακίας.

§ 0. Ὁ ζίζικας καὶ τὸ μυρμηκι.

Καλοκαῖρι κι' ἄνοιξι, ὅταν ἦσαν τὰ λουλούδια,
ὁ τρελλὸς ὁ ζίζικας τὴν περνοῦσε μὲ τραγουδία.

Τὰ τραγούδια πέρασαν, ἦλθαν χιόνια, ἦλθαν πάγοι,
καὶ πεινᾷ ὁ ζίζικας καὶ δὲν ἔχει τί νὰ φάγῃ.

Ἔρχεται σ' τὸν γείτονα, τὸ προβλεπτικὸ μυρμηκι,
καὶ ζητεῖ βοήθειαν, ἓνα σπόρο ἢ σκουληκι.

Τὸ μυρμηκι ἔκθαμβον ἐρωτᾷ : « Καλέ μου γείτων,
δὲν μοῦ λές τι ἔκαμνες καλοκαίρι ὅσον ἦτον ; »

« — Τραγουδοῦσα, φίλε μου, ὅσον ἦτο καλὴ ὥρα ».

« — Τραγουδοῦσες ; Εὐγε σου ! χοροπήδα λοιπὸν τώρα ».

§ 1. Οἱ καρποὶ τῆς ἐργασίας.

Νέος τις μετέβαινε καθ' ἐκάστην ἀπὸ τῆς πόλεως,
ἐνθα κατῷκει, εἰς πλησίον κειμένην ἐξοχήν, ὅπου ἔμε-
νεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ χάριν τῆς ὑγείας της. Καθ' ὁδὸν
συνήντα πάντοτε εἷς τινα γωνίαν νεαρὸν καὶ ὑγιᾶ ἄν-
δρα, ὅστις ἐξήτει ἐλεημοσύνην. Ὁ εὖσπλαγχνος νέος τῷ
ἔδιδε πάντοτε νόμισμά τι.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ἔκυπτε κατὰ τὸ σῦνηθες διὰ νὰ
ρίψῃ εἰς τὸν μικρὸν δίσκον τὸν ὀβολὸν του, γέρον τις
κύριος, διερχόμενος ἐκεῖθεν, ἐστάθη πρὸ τοῦ ἐπαίτου.
Ἀφοῦ ἐξήτασε ἐπὶ τινα λεπτά, εἶπε : « Μοὶ φαίνεσαι
νέος καὶ ἰσχυρός· δύνασαι νὰ ἐργάζῃσαι· διατὶ λοιπὸν

ἐπαίτεῖς ; Θὰ σοὶ δώσω συμβουλὴν τινα, ἀκολούθησον αὐτὴν καὶ ἐντὸς ὀλίγου δὲν θὰ εἶσαι πλέον πτωχός. Θ' ἀποκτήσης μικρὰν περιουσίαν, ἣτις ὀλίγον κατ' ὀλίγον θ' αὐξάνη».

Ὁ Γεώργιος — οὕτως ὠνομάζετο ὁ ἐπαίτης — εἰς τοὺς λόγους τούτους ἐμειδίασε χωρὶς νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὸν γέροντα κύριον «Μὴ μειδιάς», ἐπανελάβεν ὁ γέρων, «πρὸ ἐτῶν ἤμην καὶ ἐγὼ δυστυχὴς ὡς σύ. Πολλάκις ἐστερούμην καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Ἀντὶ ὅμως νὰ ζητῶ ἐλεημοσύνην, διησχόμην τὰς ὁδοὺς καὶ ἐξήτουν ράκη, τὰ ὅποια ἐπώλουν εἰς τοὺς χαρτοποιοὺς τῆς πόλεως. Μετὰ ἓν ἔτος δὲν ἐξήτουν πλέον ράκη, ἀλλ' ἠγόραζον αὐτά. Μετ' ὀλίγον δὲ εἶχον καὶ μικρὰν χειρᾶμαξαν κατάλληλον διὰ τὸ ἐμπόριόν μου. Σήμερον εἶμαι χαρτοποιός, ἔχω μέγα ἐργαστάσιον καὶ ἀρκετὴν περιουσίαν. Ἀκολούθησον, νέε, τὸ παράδειγμά μου καὶ θὰ εἶσαι βραδύτερον εὐτυχής».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ γέρων ἀπεμακρύνθη ἀφήσας τὸν ἐπαίτην τόσον βυθισμένον εἰς σκέψεις, ὥστε ἐπὶ πολλὴν ὥραν, ἂν καὶ οἱ διαβάται δὲν ἦσαν σπάνιοι, δὲν ἠκούσθη ἡ κλαυθμηρὰ φωνὴ αὐτοῦ, «κύριε, ἐλεήσατέ με παρακαλῶ».

Πολλὰ ἔτη παρῆλθον ἔκτοτε· ἐπαίτης δὲν ἐφαίνετο, καὶ ὁ νέος, ἀνὴρ πλέον, ἐλησμόνησε αὐτόν.

Ἡμέραν τινὰ εἰσῆλθεν οὕτως εἰς τι βιβλιοπωλεῖον διὰ ν' ἀγοράσῃ βιβλία. Τὰ βλέμματα αὐτοῦ συνηντήθησαν μετὰ τῶν τοῦ καταστηματοάρχου, ὅστις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἔδιδε διαταγὰς εἰς τινα ἐκ τῶν

ὑπαλλήλων του. Παρατήρησαν ἀλλήλους ἐπὶ τινα λεπτά. τέλος ὁ κατασηματάρχης ἔλαβε θάρρος καὶ ἐπλησίασε· «Κύριε» εἶπε «βεβαίως δὲν μὲ ἐνθυμεῖσθε πλέον καὶ ἔχετε δίκαιον ἐγὼ ὁμως δὲν ἐλησμόνησα τὴν ἀγαθὴν μορφὴν σας. Εἶμαι ὁ ἄλλοτε ἐπαίτης, τὸν ὅποιον ἤλε-εῖτε, ὅτε πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν διήρχεσθo τὴν μεγάλην ὁδόν, ἣτις φέρει εἰς τὴν ἐξοχὴν. Ἐνθυμεῖσθε βεβαίως τὸν γέροντα ἐκεῖνον κύριον, ὅστις μὲ ἔδωκε τόσας καλὰς συμβουλὰς. Εἶχε δίκαιον· ἠκολούθησα τὰς συμβουλὰς του καὶ ἰδοὺ τώρα εἶμαι κάτοχος δύο ὠραίων οἰκιῶν καὶ τοῦ καταστήματος αὐτοῦ. Ζῶ μετὰ τῆς οἰκογενείας μου ἀνέτως, εἶμαι εὐτυχὴς καὶ δὲν παύω ἀπὸ τοῦ νὰ εὐγνωμονῶ καὶ εὐλογῶ τὸν γέροντα ἐκεῖνον κύριον, ὅστις μὲ κατέστησε ἐργατικὸν καὶ εὐτυχῆ».

—Φιλοπονία νεότητος γήρατος ἀνάπαυσις.

52. Ἑτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης

Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους εἰς τὰς Θήβας ἐβασίλευεν ὁ Οἰδίπους, ὅστις εἶχε δύο υἱοὺς, τὸν Ἑτεοκλέα καὶ τὸν Πολυνίχη, καὶ δύο θυγατέρας, τὴν Ἀντιγότην καὶ τὴν Ἰσμήνην.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Οἰδίποδος οἱ δύο ἀδελφοὶ συνεφώνησαν νὰ βασιλεύσωσι διαδοχικῶς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Θηβῶν ἀνὰ ἓν ἔτος ἕκαστος. Πρῶτος ἐβασίλευσεν ὁ Ἑτεοκλῆς, ὅστις, ἀφοῦ παρῆλθε τὸ ἔτος, ὅχι μόνον δὲν ἠθέλη ε, κατὰ τὴν συμφωνίαν, νὰ παραιχωρήσῃ τὸν θρόνον εἰς τὸν ἀδελφόν του, ἀλλὰ παρεκίνησε τὸν λαὸν νὰ στασιάσῃ κατ' αὐτοῦ Οὕτως ὁ Πολυνεῖ-

κης ἤναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐκ τῶν Θηβῶν καὶ νὰ καταφύ-
γῃ εἰς τὸν βασιλέα τοῦ Ἄδραστος. Οὗτος ἐδέ-
χθη τὸν Πολυνείκη εὐχαρίστως καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν
σύζυγόν τὴν θυγατέρα του. Ὑπесχέθη δὲ νὰ βοηθήσῃ
ὅπως λάβῃ τὸν θρόνον τῶν Θηβῶν. Μετά τινα καιρὸν
ὁ Ἄδραστος συνήθροισε πολὺν στρατὸν καὶ ἐξεστρά-
τευσε μετὰ τοῦ Πολυνείκου καὶ πέντε ἄλλων στρατη-
γῶν ἐναντίον τῶν Θηβῶν. Ὁ Ἑτεοκλῆς μετὰ τῶν Θη-
βαίων ἀπέκρουσε γενναίως τοὺς ἐχθρούς. Οὐδεὶς ἐξήρ-
χeto νικητῆς καὶ πολλοὶ ἐφονεύοντο ἐκ τῶν δύο μερῶν.

Ὁ Ἑτεοκλῆς καὶ ὁ Πολυνείκης τέλος ἀπεφάσισαν
νὰ μονομαχίσωσι μέχρι θανάτου, τὸν δὲ θρόνον τῶν Θη-
βῶν νὰ λάβῃ ἐκεῖνος ἐκ τῶν δύο ἀδελφῶν, ὅστις ἤθε-
λε νικήσῃ τὸν ἄλλον.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν μονομαχίαν ἐφονεύθησαν καὶ οἱ
δύο ἀδελφοί. Τότε ἔγινε φοβερὰ μάχη, κατὰ τὴν ὁποί-
αν ἐφονεύθη ὁλος ὁ στρατὸς τοῦ Ἄδράστου καὶ πάν-
τες οἱ στρατηγοὶ ἐκτὸς τοῦ Ἄδράστου, ὅστις ἐσώθη διὰ
τῆς ταχύτητος τοῦ ἵππου του.

53. Πῶς ἀνταμείβεται μία ἀνθρωπώλις διὰ τὴν τιμιότητα αὐτῆς.

Δυστυχὴς χήρα προσεπάθει νὰ συντηρῇται καὶ νὰ
συντηρῇ καὶ τὰ δύο ὄρφανὰ αὐτῆς τέκνα πωλοῦσα ἄνθη
εἰς τὰς ὁδοὺς.

Ἡμέραν τινα ὁ ἥλιος ἐπλησίαζεν εἰς τὴν δύσιν καὶ
οὐδεὶς εἶχεν ἀγοράσει ἀκόμη ἀπὸ τὰ ἄνθη τῆς χήρας.

Περίλυπος ἐσυλλογίζετο ἡ δυστυχὴς πῶς θὰ ἐκοι-

μῶντο νηστικά τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τὰ ἀγαπητὰ αὐτῆς τέκνα.

Τὸ σκότος ἐπλησίαζε καὶ ἡ χήρα ἐντελῶς ἀπηλπισμένη ἔλαβεν τὸ καλὰθιόν της καὶ τὰ τέκνα της, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν καλύβην της.

Καὶ ἐκείνην τὴν στιγμὴν διήρχετο τῆς ὁδοῦ γέροντις μετὰ τῆς θυγατρὸς του. Ἰδὼν δὲ τὰ ἄνθη ἐπλησίασε ν' ἀγοράσῃ τινὰ ἐξ αὐτῶν.

Δὲν τὰ εὗρεν ὁμως τῆς ἀρεσκείας του καὶ εἶπεν εἰς τὴν θυγατέρα του νὰ προχωρήσωσιν!

Ἐν δάκρυον τότε ἐκύλισεν εἰς τὰς παρειὰς τῆς χήρας καὶ στεναγμοὶ ἀπελπισμοῦ ἐξηλθον ἐκ τοῦ στήθους της.

Ἡ κόρη τοῦ γέροντος, ἡ ἀγαθὴ Ρωξάνη, ἐνόησεν εὐθὺς τὴν δεινὴν θέσιν τῆς χήρας καὶ, ἀφοῦ ἀφῆκε κρυφίως νὰ πέσῃ ἐκ τῶν χειρῶν της ἓν διπλωμένον χάρτιον, ἠκολούθησε τὸν πατέρα της.

Ἀλλὰ τὸ ἓν ἐκ τῶν τέκνων τῆς χήρας εἶδε τὸ χαρτίον, τὸ ἀνέλαβε καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὴν μητέρα του.

Αὕτη παρετήρησεν, ὅτι ἦτο ἓν χαρτονόμισμα τῶν πέντε δραχμῶν. Ἐνόμισεν, ὅτι ἔπρεσεν ἐκ τῆς κόρης, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ, καὶ ἔσπευσε νὰ τὸ δώσῃ εἰς αὐτήν.

Ἡ καλὴ κόρη θέλουσα νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἐλεημοσύνην ἀρνεῖται, ὅτι εἶναι ἰδικόν της.

Ἡ χήρα ὁμως ἐπιμένει νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ, διότι τὸ τέκνον τῆς εἶδε καλῶς, ὅτι ἐκ τῶν χειρῶν της ἔπρεσεν.

Ὁ πατὴρ τότε τῆς κόρης ἐνόησε, τί συμβαίνει, καὶ λαβὼν αὐτὸς τὸ πεντάδραχμον λέγει: «Ἀφοῦ δὲν τὸ θέλει ἡ κόρη μου, τὸ λαμβάνω ἐγώ». Ἀφοῦ δὲ τὸ ἐ-

τοποθέτησεν ἐντὸς τοῦ χρηματοφυλακίου του, ἐξέβαλεν ἐξ αὐτοῦ ἐν ἄλλο χαρτονόμισμα τῶν δέκα δραχμῶν, ἔδωκε τοῦτο εἰς τὴν χήραν καὶ εἶπεν: — «Ἡ θυγάτηρ μου ἠθέλησε νὰ βοηθήσῃ τὴν πιτωχείαν σου, ἐγὼ δὲ ἀνταμείβω τὴν τιμιότητά σου.»

§4. Τί παθαίνει εἰς λαγὸς ἀπὸ μίαν χελώνην διὰ τὴν ὀκνηρίαν του.

Ἦτο μία λαμπρὰ ἡμέρα τῆς ἀνοίξεως.

Λαγὸς τις ἐκάθητο ἑξωθεν τῆς φωλεᾶς του ἐξηπλωμένος εἰς θαυμάσιον προσήλιον.

Κατὰ τύχην διήρχετο ἀπ' ἐκεῖ μία χελώνη.

Ὁ λαγὸς ἰδὼν αὐτὴν ἤρχισε νὰ τὴν περιγελαῖ καὶ νὰ λέγῃ περιφρονητικῶς.

«Τοῦ λόγου της ἐφοβήθη, μήπως κλέψωσι τὴν οἰκίαν της καὶ τὴν ἔλαβεν εἰς τὴν ῥάχιν.

«Ἰδέτε πόδας καὶ βάδισμα ! Ὅταν τὴν βλέπω, δὲν ἠμπορῶ νὰ συγκρατήσω τοὺς γέλωτας Χά! χά! χά !»

— «Πρὸς τί οἱ τόσοι περιφρονητικοὶ σου λόγοι, εὐγενέστατε κύριε λαγέ ;», ἀποκρίνεται ἡ χελώνη. «Τάχα διότι σὺ δὲν φέρεις τὴν οἰκίαν σου καὶ διότι ἔχεις εὐκινήτους πόδας, νομίζεις, ὅτι δύνασαι νὰ με περάσῃς εἰς τὸν δρόμον ; ἠρώτησεν ἡ χελώνη.

— «Λοιπὸν σὺ δὲν τὸ νομίζεις, ὀκνηρὰ καὶ βραδυκίνητος χελώνη ;», εἶπεν ὁ λαγός.

— «Βεβαιότατα ὅχι, καί, ἂν δὲν θέλῃς νὰ κανηχᾶσαι μόνον με λόγους, σὲ προσκαλῶ νὰ διαγωνισθῶμεν εἰς τὸν δρόμον», ἀπήντησεν ἡ χελώνη.

—“Ω ! ὦ ! μὲ κάμνεις νὰ γελῶ περισσότερο. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ σὺ δὲν ἀστειεύεσαι, ἐπιθυμῶ νὰ λάβῃς ἀπὸ ἐμὲ ἓν καλὸν μάθημα», εἶπεν, ὁ λαγός.

—«Ἐμπρὸς λοιπόν», εἶπεν ἀποφασιστικὰ ἡ χελώνη, «δὲν ἔχω καιρὸν νὰ χάνω εἰς τοὺς λόγους».

Ἀφοῦ προσδιώρισαν τὸν τόπον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου θὰ ἐξεκίνουν, τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἔφθανον, καὶ τὸ βραβεῖον τῆς νίκης, ἐξεκίνησαν.

Ὁ λαγός, ἀφοῦ ἔκαμε μερικὰ πηδήματα, ἐσκέφθη, «ἡ ἀπόστασις εἶνε ἀρκετὰ μεγάλη. Ἐγὼ δύναμαι νὰ διατρέξω αὐτὴν δεκάκις καὶ ἡ χελώνη μόλις μίαν φοράν. Ἐχω καιρὸν νὰ κοιμηθῶ καὶ ὀλίγον ἐν τῷ μεταξὺ ἐπάνω εἰς τὰ δροσερὰ χορτάρια !» Καί, ἀφοῦ ἔκαμε τὴν σκέψιν αὐτὴν, ἐξηπλώθη κατὰ γῆς μακαρίως.

Ἡ χελώνη ὅμως, γνωρίζουσα καλῶς τὴν ἀδυναμίαν της, ἔτρεχε μὲ ὅλας τῆς τὰς δυνάμεις.

Κάποτε ὁ λαγὸς ἐξύπνησε καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ μὲ ὅλην τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν του.

Δυστυχῶς δι’ αὐτὸν ἦτο πολὺ ἀργά ! Ἡ χελώνη εἶχε φθάσει εἰς τὸ τέρμα καὶ λαβοῦσα τὸ βραβεῖον τῆς νίκης ἀνεπαύετο.

Μόλις εἶδε τὸν λαγὸν ἐρχόμενον ἠρώτησε :—«τί λέγεις τώρα ;» Ὁ λαγός, χωρὶς νὰ εἶπῃ τίποτε, κατησχυμμένος ἀνεχώρησεν, ἦλθεν εἰς τὴν φωλεάν του καὶ ἐκλείσθη ἐντὸς αὐτῆς.

Ἐκαμε νὰ ἐξέλθῃ πολλὰς ἡμέρας, ὁσάκις δὲ ἔβλεπε τὴν χελώνην, ἐλοξοδρόμει, διὰ νὰ μὴ τὴν συναντήσῃ.

Ποτὲ δὲν ἐλησμόνησεν εἰς τὴν ζωὴν του, ὅτι αὐ-

τὸς ὁ ταχὺς καὶ εὐκίνητος ἐντροπιάσθη τόσον ἀπὸ τὴν
βραδυκίνητον χελώνην. Καὶ διατί ;

ΒΒ. Τὸ ἐπιμελὲς παιδίον.

Ἐπιμελὲς τι παιδίον ἐκάθητο εἰς τὸ δωμάτιον καὶ
ἐμελέτα τὰ μαθήματά του. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου εἰσῆλ-
θον διὰ τοῦ παραθύρου λαμπραὶ καὶ εἶπον πρὸς τὸ
παιδίον : « Καλὸν παιδίον, μὲ τοιοῦτον ὥραϊον καιρὸν
κάθησαι μέσα κλεισμένον ; Ἔλα ἔξω νὰ παίξωμεν μα-
ζί ». Τὸ παιδίον χωρὶς νὰ κινηθῇ ἐκ τῆς θέσεώς του,
εἶπε πρὸς αὐτάς. « Νὰ τελειώσω πρῶτον τὴν ἐργασίαν
μου καὶ ἔπειτα βέβαια θὰ παίξω ».

Ἐνῷ τὸ παιδίον ἐξηκολούθει τὴν ἐργασίαν του,
ἔρχεται ὥραϊον τι πτηνὸν εἰς τὸ παράθυρον, τὸ βλέπει
τὸ παιδίον καὶ λέγει πρὸς αὐτό. « Καλὸν μου παιδίον,
ἔλα μαζί μου ἔξω ! Ἡ γῆ πρασινίζει, ὁ οὐρανὸς εἶνε
φωτεινός, τὰ ἄνθη ἤνοιξαν, καὶ σὺ κάθησαι μέσα κλει-
σμένον ; Ἔλα ἔξω ! ». Τὸ παιδίον, χωρὶς νὰ κινηθῇ ἐκ
τῆς θέσεώς του, λέγει πρὸς τὸ πτηνόν. « Νὰ τελειώσω
πρῶτον τὴν ἐργασίαν μου καὶ ἔπειτα θὰ ἐξέλθω ».

Τὸ παιδίον ἐξηκολούθει τὴν ἐργασίαν του, ὅτε
τὸ βλέπει ἡ μηλέα. Ἀμέσως κινεῖ τὰ φύλλα της καὶ
λέγει πρὸς αὐτό. « Ὅχι δὲ καὶ τόσον ἐπιμελής, μικρόν
μου παιδίον ! Δὲν βλέπεις τὰ μῆλα μου ; Ὁρίμασαν
ταύτην τὴν νύκτα ! Δὲν ἔρχεσαι νὰ κόψης δύο τρία
νὰ φάγῃς ; Ὥχι νὰ κινηθῇ τὸ παιδίον ἐκ τῆς θέσε-
ώς του, λέγει πρὸς τὴν μηλέαν : « Νὰ τελειώσω πρῶτον

τὴν ἐργασίαν μου καὶ ἔπειτα βέβαια θὰ κόψω κανὲν μῆλον νὰ φάγω».

Ἐπὶ τέλους τὸ παιδίον ἐτελείωσε τὴν ἐργασίαν του, συνέλεξε τὰ βιβλία του, τὰ ἔβαλεν εἰς τὴν θέσιν των καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸν κῆπον. Τὶ ὥραϊα ! Τὶ ὥραϊα ! Ὁ ἥλιος ἐγέλα καὶ τοῦ ἐφίλει τὴν ξανθὴν κόμην του. Ἡ μητέρα ἐκίνει τὰ φύλλα τῆς καὶ τοῦ ἔρριπτε μῆλα. Τὸ πτηνὸν ἐκελάδει καὶ τοῦ ἔνευε νὰ ὑπάγῃ πλησίον του. Ὅλα τὰ ἔχαιροντο καὶ ὅλα τὸ ἐπεριποιοῦντο. Ἀπὸ τὴν χαράν του τὸ παιδίον ἐπήδα καὶ ἐφώναζε δυνατὰ. Τώρα, ὅτε ἐτελείωσα τὴν ἐργασίαν μου, εἶνε καιρὸς νὰ παίξω ὁ-
σον θέλω.

—Τὸ καλὸ πουλὶ ἀπ' τ' αὐγὸ κελαδεῖ.

—Φιλοπονία νεότητος, γήρατος ἀνάπαυσις.

§6. Εὐγενὴς προᾶξις.

Ἀτμόπλοϊόν τι, ἐνῶ ἐπλησίαζεν εἰς παραλίαν τινὰ ἔπαθεν ὑπὸ πυρκαϊᾶς, μάτην δὲ προσεπάθουν οἱ ἐπιβάται νὰ ἀναχαιτίσωσι τὰς φλόγας. Τὸ ἀτμόπλοϊον ἐντὸς ὀλίγου θὰ κατεστρέφετο, οἱ δὲ ἐπιβάται ἤρχισαν νὰ σκέπτονται, πῶς ἡδύνατο ἕκαστος νὰ σωθῇ. Τότε ἐπιβάτης τις ἐφάνη δένων τὴν ζώνην του πλήρη χρυσοῦ περὶ τὴν ὀσφύν του καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ πέσῃ εἰς τὰ κύματα, ὅτε μία φωνὴ μικρᾶς κόρης τὸν ἐσταμάτησε.—«Κύριε, σᾶς παρακαλῶ, δύνασθε νὰ κολυμβᾶτε ;» «Ναί, τέκνον μου, δύναμαι» εἶπεν ὁ ἐπιβάτης.—«Καὶ λοιπὸν δὲν λαμβάνετε τὴν καλωσύνην νὰ με σώσετε ;» εἶπε πάλιν ἡ μικρὰ κόρη.

‘Ο ἐπιβάτης ἐσκέφθη καθ’ ἑαυτόν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ καὶ τὰ δύο, δηλαδὴ νὰ σώσῃ καὶ τὸν χρυσὸν καὶ τὸ παιδίον, ἀλλ’ ἔπρεπε νὰ σώσῃ τὸ παιδίον καὶ νὰ ἀπολέσῃ τὸν χρυσόν. Εὐθύς λοιπόν, λύσας τὴν ζώ- νην τοῦ, τὴν ἀπέρριψεν ἀπ’ αὐτοῦ καὶ εἶπεν.—«Ναί, μικρά μου κόρη, θὰ προσπαθῇσω νὰ σὲ σώσω».

Κύψας πρὸς τὰ κάτω, τῆς εἶπε νὰ περιβάλλῃ τὸν λαιμόν του διὰ τῶν βραχιόνων της. «Πρόσεχε ὅμως μὴ μὲ πνίξῃς. Τώρα κρεμμιάσθητι ἀπ’ ἐμοῦ καὶ θὰ προσπαθῇσω νὰ διευθυνθῶ πρὸς τὴν ξηράν». ‘Η κόρη ἐκρεμάσθη ἀπὸ τοῦ σωτηρὸς της, ὁ ὁποῖος μὲ καρδίαν ἰσχυράν ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπως διευθυνθῇ εἰς τὴν παραλίαν. Τὰ κύματα διήρχοντο ἐπ’ αὐτῶν· ἀλλ’ ὁ ἀνδρεῖος ἄνθρωπος ἀντεῖχε καὶ τὸ παιδίον ἐκρατεῖτο, ἕως οὗ ἰσχυρὸν μέγα κύμα ἀπέσπασε τὸν γλυκὺν θη- σαυρὸν ἀπὸ τῆς ἀγκάλης του καὶ τὸν ἔρριψεν ἀναί- σθητον ἐπὶ τῶν παγερῶν βράχων. Εὐμενεῖς τότε χεῖ- ρες τῶν ἐκεῖ παρατυχόντων ἐβοήθησαν τὴν κόρην καὶ τοιοῦτοτρόπως κατώρθωσε ν’ ἀναλάβῃ τὰς αἰσθήσεις της καὶ νὰ ἴδῃ τὸν σωτηρὰ της· κύπτουσα δὲ τότε ἐπ’ αὐτοῦ μὲ περιποιήσεις ἀγγέλου, ἠυλόγει αὐτὸν μὲ ἀφώ- νους ἀλλ’ εὐγλώττους εὐλογίας.

ΒΥ. ‘Η ἐντιμὸς γραῖα.

“Εν τινι νήσῳ ἔζη πτωχή τις γραῖα, ἥτις ὡς μό- νον κτῆμα εἶχε μικρὰν καλύβην. Διὰ νὰ κερδίσῃ τὸν ἄρτον αὐτῆς, εἶχε μεταβάλει τὴν μικρὰν καλύβην εἰς

πανδοχεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον συνήθως μετέβαινοι ναυτικοί, οἵτινες, ἀφοῦ ἔφαγον καὶ ἀνεπαύθησαν, ἀνεχώρησαν λίαν πρωΐ. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ὁμως, ἐλησμόνησε μικρὸν σάκκον πλήρη χρημάτων. Ἡ καλὴ γραῖα ἰδοῦσα αὐτὸν ἐνόησεν ὅτι ἀνῆκεν εἰς τινὰ τῶν τριῶν ναυτικῶν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἀποδώσῃ διότι οὗτοι εἶχον ἀναχωρήσει ἐκ τῆς νήσου. Ἡ ἀγαθὴ γραῖα τότε ἔκρυπεν ἀσφαλῶς τὸν σάκκον, μέχρις ὅτου ζητηθῇ. Ἀλλ' ἐπὶ ἔτη παρῆλθον καὶ οὐδεὶς ἐζήτησεν αὐτόν. Πολλάκις ἡ πτωχὴ γραῖα ἐστερεῖτο καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου, ἀλλ' οὐδέποτε ὁμως ἐσκέρθη νὰ ἐγγίσῃ τὰ χρήματα τοῦ σάκκου. Ὑπέφερεν ἀλλ' ὁ σάκκος ἔμενεν ἄθικτος. Μετὰ ἐπὶ ἔτη, ἐσπέραν τινά, εἰσῆλθον πάλιν εἰς τὴν μικρὰν καλύβην τρεῖς ναυτικοί. Ἐνῶ ἔδειπνουν, συνωμίζουν καὶ ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἠρώτησε τοὺς ἄλλους ἂν πρῶτην φορὰν ἐπεσκέπτοντο τὸ μέρος ἐκεῖνο. «Ὅχι», ἔσπευσε νὰ ἀποκριθῇ ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, «πρὸ ἐτῶν εἶχον ἔλθει εἰς τὴν μικρὰν ταύτην νῆσον, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε θὰ λησμονήσω, διότι εἷς τι πανδοχεῖον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον, ἀπώλεσα σάκκον πλήρη χρημάτων». Ἦτο ἐσφραγισμένος; ἠρώτησεν εὐθύς ἡ γραῖα. «Μάλιστα· εἶχον σφραγίσαι τὸν σάκκον διὰ τῆς σφραγίδος αὐτῆς», ἀπήντησεν ὁ ναυτικός, δεικνύων σφραγίδα κρεμαμένην ἀπὸ τῆς ἀλύσεως τοῦ ὥρολογίου αὐτοῦ.

Ἡ γραῖα, ἥτις ἀνεγνώρισε τὴν σφραγίδα, ἐπείσθη πλέον ὅτι ὁ σάκκος, τὸν ὁποῖον εἶχε κρύψει, ἀνῆκεν εἰς τὸν ναυτικόν. «Κύριε», εἶπε, «τὰ χρήματά σου ὑ-

πάρχουσι· «δύνασαι νὰ τὰ ἀνεύρης». «Νὰ τὰ ἀνεύρω;» διέκοψεν, ὁ ναυτικός· τοῦτο μοὶ φαίνεται ἀδύνατον. Ἔχουσι παρέλθει τόσα ἔτη! Ἐγήρασα καὶ ἐγνώρισα τοὺς ἀνθρώπους· τίς θὰ εἶνε τόσον τίμιος, ὥστε νὰ μοὶ ἀποδώσῃ τὰ χρήματα μετὰ ἐπτὰ ἔτη ;»

Ἡ γραῖα χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ ἐξῆλθε. Μετὰ τινα λεπτὰ ἐπανῆλθε κρατοῦσα σάκκον. «Ἴδου ὁ σάκκος σου κύριε», εἶπε, λάβε αὐτόν. βλέπεις ἡ τιμιότης δὲν εἶναι τόσον σπανία ὅσον νομίζεις».

Οἱ ναυτικοὶ ἔμειναν ἔκθαμβοι. Ὁ κάτοχος τοῦ σάκκου περιχαρὴς διέερηξε τὴν σφραγίδα, ἐξέβαλε τὸ ἡμισυ τοῦ ποσοῦ καὶ προσέφερεν αὐτὸ εἰς τὴν ἔντιμον γραῖαν. «Λάβε, καλὴ μήτερ», εἶπε, τὰ χρήματα ταῦτα. Εἶνε ἀρκετά, ὥστε εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ζῆς ἀνέτως. Οὐδέποτε θέλω λησμονήσῃ, διὸ χάρις εἰς τὴν τιμιότητά σου ἀνεῦρον τὰ χρήματά μου».

Ἡ δὲ καλὴ γραῖα ἀπήντησε: «Σὲ εὐχαριστῶ. τέκνον μου, διὰ τὴν προσφοράν σου· ἀλλὰ κράτησον τὰ χρήματά σου καὶ διάθεσον αὐτὰ, ὡς σὺ νομίζεις καλύτερον. Ἡ προᾶξις μου δὲν ἦτο ἄλλο τι, εἰμὴ ἐκτέλεισις τοῦ καθήκοντος παντὸς τιμίου ἀνθρώπου».

—Ἔσο τίμιος.

§§. Ὁ κλέπτης.

Χωρικός τις εἰσῆλθε κατὰ τὴν νύκτα εἰς τὸν κῆπον τοῦ δημάρχου τοῦ χωρίου, διὰ νὰ κλέψῃ ὀπωρικά, Ἐξέλεξε διάφορα τοιαῦτα καὶ ἐπλήρωσε δύο σάκκους, τοὺς ὁποίους ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ. Ἔθεσε τὸν ἕνα ἐξ

αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐπανεέλθῃ ἵνα λάβῃ τὸν ἔγερον καὶ ἤρχισε νὰ βαδίζῃ κατα μῆκος τοῦ τοίχου τοῦ κήπτου δευθυνόμενος πρὸς τὴν ἐξοδον.

Κατὰ τὴν σιγμὴν ἐκείνην τὸ ὠρολόγιον τοῦ χωρίου ἐσήμανε μεσονύκτιον. Λεπτὸς ἄνεμος ἔσειε τὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ συχναὶ ὕλακαὶ κυνῶν ἠκούοντο. Ὁ κλέπτης χωρικὸς κατελήφθη ὑπὸ φόβου καὶ ἔστρεψε περίφοβος τὴν κεφαλὴν του. Αἶφνης παρετήρησε πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοίχου ἀνθρωπὸν τινα μαῦρον, ὅστις ἐβάδιζε πλησίον του καὶ ἐκράτη ἐπίσης ἐπὶ τῶν ὤμων του σάκκον. Ὁ κλέπτης ἔρριξε κραυγὴν φρίκης, ἀφῆκε τὸν σάκκον νὰ πέσῃ κατὰ γῆς καὶ ἤρχισε νὰ τρέχει μὲ ὅλας του τὰς δυνάμεις.

Ἄλλ' ὦ τοῦ θαύματος! ὁ μαῦρος ἀνθρωπος ἔπραξε τὸ αὐτό. Ἀφῆκε τὸν σάκκον του καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ παραπλεύρως τοῦ χωρικοῦ μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ κήπου ὅπου ἐξηφανίσθη.

Τὴν ἐπομένην ὁ χωρικὸς διηγήθη εἰς ὅλον τὸ χωρίον περὶ τοῦ φοβεροῦ φαντάσματος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἴδῃ τὴν νύκτα, χωρὶς ἐννοεῖται νὰ ὀμηλήσῃ περὶ τῆς κλοπῆς τῶν ὀπωρικῶν.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁμῶς ὁ δήμαρχος προσεκάλεσεν αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε : Χθὲς τὴν νύκτα εἰσῆλθες εἰς τὸν κήπὸν μου διὰ νὰ κλέψῃς ὀπωρικά. Δὲν δύνασαι νὰ τὸ ἀρνηθῇς, διότι οἱ σάκκοι, τοὺς ὁποίους ἠναγκάσθης ἐκ τοῦ φόβου ν' ἀφήσῃς, μαρτυροῦσιν ἐναντίον σου, διότι φέρουσι τὸ ὄνομά σου. Ὅσον διὰ τὸ φάντασμα, περὶ τοῦ ὁποίου σήμερον ὀμιλεῖς εἰς ὅλον τὸ χωρίον, δὲν ἦτο ἄλλο παρὰ ἡ σκιά σου, τὴν ὁποίαν ἐβλεπες ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ ἡ ὁποία σοὶ ἐφάνη τὸσον ζωηρά, διότι ὁ τοῖχος εἶχε πρὸ ὀλίγου χρωματισθῇ. Ὁ Θεὸς βεβαίῳ; ἠθέλησε νὰ τιμωρηθῇς». Ταῦτα εἰπὼν ὁ δήμαρχος παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν ἀστυνόμον διὰ νὰ τιμωρηθῇ.

59. Τὸ μᾶθημα τοῦ πατρὸς.

Ἐμπορὸς τις, ἀφοῦ ἐκέρδισεν ἀρκετὰ χρήματα ἔπαυσε τὸ ἐμπόριον καὶ ἠγόρασεν ὠραῖον ἐξοχικὸν κτήμα, ἔνθα κατῴκει μετὰ τῆς οἰκογενείας του. Εἶχε δὲ δύο τέκνα, τὰ ὁποῖα ἐκ φύσεως ἦσαν ἀγαθὰ παιδιά, ἀλλ' ἔβλαψεν αὐτὰ τὸ κακὸν παράδειγμα ἐνὸς ἐξαδέλφου των, ὅστις εἶχεν ἔλθει ἐκ τῆς πόλεως, διὰ νὰ διαμείνῃ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας μετ' αὐτῶν. Οὗτος εἶχε τὸ ἐλάττωμα νὰ περιπαίξῃ τοὺς ἀδυνάτους γέροντας, τρέχων κατόπιν αὐτῶν καὶ μιμούμενος τὸ βᾶδισμά των καὶ ἐν γένει ὅλας τὰς ἐλλείψεις τῆς γεροντικῆς ἡλικίας.

Τὸ κακὸν παράδειγμα τοῦ ἐξαδέλφου των ἐμιμήθησαν καὶ τὰ τέκνα τοῦ ἐμποροῦ, ὅτε εἶδον ἓνα γέροντα ὁ ὁποῖος διέβαινε πλησίον τῆς οἰκίας των.

Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας τὰ δύο παιδιά εἰσηλθόντες εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πατρὸς αὐτῶν κρατοῦντα ἀνὰ μίαν ἀνθοδέσμην διὰ νὰ προσφέρωσιν αὐτὴν καὶ νὰ εὐχηθῶσιν ἔτη πολλὰ διὰ τὴν ἐορτὴν τῶν γενεθλίων του, τὰ ὁποῖα ἐώρταζε τὴν ἐπομένην ἡμέραν.

— «Ὁχι, τέκνα μου, μὴ εὐχεσθε νὰ ζήσω ἔτη πολλά», εἶπεν ὁ πατὴρ μετὰ λύπης· «διότι, ἐὰν ζήσω καὶ γηράσω, τότε τὰ παιδιά τοῦ χωρίου θὰ με περιπαίξωσι, καθὼς χθὲς σεῖς, περιεπαίζετε τὸν χωλὸν ἐκείνον γέροντα».

Τὰ παιδιά συνησθάνθησαν τοὺς λόγους τοῦ πατρὸς αὐτῶν καὶ ἐδάκρυσαν, ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐδεῖκνυνον τόσον σεβασμὸν πρὸς τὸ γῆρας, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ γέροντες, τοὺς ὁποίους ἄλλοτε εἶχον περιπαίξει, συνεχώρησαν καὶ ἠγάπησαν αὐτά.

ΤΕΛΟΣ